

@up

Περιοδική Έκδοση
Πανεπιστημίου Πατρών

3η περίοδος
τεύχος 14

Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2023

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

@UP: ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ-ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ

Κατερίνα Κωστίου - Γιάννης Παπαθεοδώρου (Τμήμα Φιλολογίας)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πάνος Αλεξόπουλος (Ιατρική Σχολή)

Μαρία Αργυροπούλου (Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού)

Σταύρος Καλαϊτζίδης (Τμήμα Γεωλογίας)

Χρυσή Καραπαναγιώτη (Τμήμα Χημείας-Σχολή Θετικών Επιστημών)

Κυριάκος Σγάρμπας (Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών)

Αρχόντω Τερζή (Τμήμα Λογοθεραπείας, ΣΕΑΥ)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Φιλίω Βογιαντζή (Μονάδα Οικονομικής & Διοικητικής Υποστήριξης Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών)

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

PENCILCASE

ΜΟΝΙΜΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Κώστας Βασιλόπουλος (Φοιτητής, Τμήμα Φυσικής)

Βασιλική Γεραντώνη (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Χαρά Λαγού (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Γεωργία Λαλιώτη (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

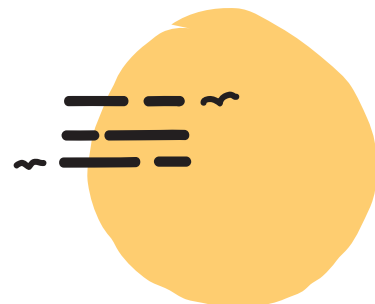
Ειρήνη Λάππα (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Αγγελική Ματράκα (Υποψ. Διδάκτωρ, Τμήμα Φιλολογίας)

Βασιλική Παπούλια (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας)

Ματίνα Παρασκευά (Διδάκτωρ, Τμήμα Φιλολογίας)

Βενετία Σχοινά (Μεταπτ. φοιτήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΕΥΧΟΥΣ

Μαρία Αργυροπούλου, Roderick Beaton, Βασιλική Γεραντώνη, Τότα Κοντόγεωργα, Κέλλυ Κούση, Κατερίνα Κωστίου, Βασίλειος Κωστόπουλος, Χαρά Λαγού, Γεωργία Λαλιώτη, Σπύρος Λυκοθανάσης, Αγγελική Ματράκα, Αναστασία-Μαρία Μόσχοβη, Γιάννης Παπαθεοδώρου, Ματίνα Παρασκευά, Κατερίνα Πραμαντώνη, Αθανάσιος Σκόνδρας, Δημήτριος Τσώλης, Ανδρονίκη Χρυσάφη

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Συντάκτες της ύλης

Upatras Photo Gallery

Pexels.com / Unsplash.com / rawpixel.com

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

newsletter@upatras.gr

Ενυπόγραφα άρθρα και συνεντεύξεις δεσμεύουν μόνον τους συντάκτες τους. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση οποιουδήποτε μέρους της ύλης του @Up, αρκεί να είναι ακριβής και να αναφέρεται η πηγή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

EDITORIAL

ΠΡΑΣΙΝΗ ΗΠΕΙΡΟΣ (4)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΡΥΤΑΝΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΠΟΥΡΑ (6)

UP-ΟΥΕΙΣ

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ — ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΟΥΤΕΛΙΕΡΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΘΕΟΛΟΓΟΥ (8)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

COMFORTAGE - ΠΡΟΒΛΕΨΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΥΦΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ — ΣΠΥΡΟΣ ΛΥΚΟΘΑΝΑΣΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΩΛΗΣ (10)

ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΙ MADE IN GREECE! : ERMIS PROJECT PRESS RELEASE — ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (14)

ΕΧΕΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΙΔΕΕΣ; ΕΧΟΥΝ ΑΞΙΑ! — ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕΤΩΝ (16)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΗΜΑΤΩΝ — ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΚΟΔΡΑΣ (18)

UP-ΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΤΟΤΑ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΑ — ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΜΑΡΙΑ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (19)

UNIVERCITY

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ — RODERICK BEATON (21)

ALUMNI

«Η ΠΑΤΡΑ ΕΙΝΑΙ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ, ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΟΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ...» — ΚΕΛΛΥ ΚΟΥΣΗ (26)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΟΣΧΟΒΗ: «...ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ...» — ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΤΡΑΚΑ (28)

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ (ΠΡΟ)ΤΑΣΕΙΣ

iGEM: Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ — ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝΗ (30)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΕΣ-ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΒΙΒΛΙΟ

«Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΞΕΧΑΣΕ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ» — ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΧΡΥΣΑΦΗ (32)

Η ΕΜΜΗΝΟΣ ΡΗΣΗ ΜΟΥ. ΣΤΡΙΜΩΓΜΕΝΕΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ: ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΜΑΡΑΣ ΜΑΛΑΜΙΔΟΥ — ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΑΛΙΩΤΗ (34)

ΤΟ ΑΓΟΡΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΗΞΕΡΕ ΤΙ ΘΑ ΠΕΙ ΦΟΒΟΣ: Η ΚΟΡΕΑΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟ KOREAN WAVE ΚΑΙ Η ΡΟΡ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ — ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΡΑΝΤΩΝΗ (36)

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η ΣΥΝΟΜΩΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΪΡΟΥ: ΒΡΑΒΕΙΟ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΣΤΙΣ ΚΑΝΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΤΑΡΙΚ ΣΑΛΕΧ — ΧΑΡΑ ΛΑΓΟΥ (38)

ΜΟΥΣΙΚΗ

THERE'S NO OTHER WAY: ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ 90'S — MATINA ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ (39)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΝΕΡΑΝΤΖΙΕΣ (40)

Editorial

ΠΡΑΣΙΝΗ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΩΣΤΙΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Οι πρόσφατες πυρκαγιές και πλημμύρες έδειξαν με τον πιο ακραίο τρόπο πως δίπλα σε όλα τα «παράδοσιακά» δικαιώματα ασφάλειας του πολίτη πρέπει να προστεθεί – και, μάλιστα, επιτακτικά – το δικαίωμα των πολιτών στην περιβαλλοντική και οικολογική ασφάλεια. Η κλιματική αλλαγή εξελίσσεται σε κλιματική κρίση, η οποία πλήττει πλέον τον αστικό ιστό των πόλεων, αχρηστεύει τις προηγούμενες υποδομές, ενώ δημιουργεί νέες ασθένειες και ιδιόζουσες ζώνες πανδημίας, έστω και σε τοπική κλίμακα. Τα φαινόμενα που παλαιότερα αντιμετωπίζαμε ως «φυσικές καταστροφές» έχουν γίνει φαινόμενα της καθημερινότητας. Μπροστά σε αυτό τον κίνδυνο, η πολιτική προστασία δεν μπορεί να είναι μια εφήμερη ενασχόληση με κάποια αιφνίδια «επιδείνωση του καιρού», αλλά μια συστηματική προετοιμασία του κράτους με σχέδια έκτακτης ανάγκης και διαρκή συντονισμό της αυτοδιοίκησης και του κεντρικού κρατικού μηχανισμού. Ενδεχομένως, άλλωστε, η κλιματική κρίση να είναι ο νέος «μεγάλος πόλεμος», του 21ου αιώνα.

Εδώ και αρκετό καιρό, η Ευρώπη πρωτοστατεί στο να δημιουργηθεί ένα νέο πλαίσιο θεσμικών προληπτικών και αμυντικών μέτρων για αυτόν τον «μεγάλο πόλεμο». Συγκεκριμένα, οι αρμόδιες επιτροπές τονίζουν πως «οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι ήδη αισθητές σε ολόκληρο τον κόσμο και προβλέπεται να γίνουν συχνότερες και εντονότερες τις επόμενες δεκαετίες».¹ Κατά τη διάρκεια της ζωής της επόμενης γενιάς, ενδέχεται να σημειωθούν ακραίες βιοπολιτικές καταστάσεις, όπως 400. 000 πρόωροι θάνατοι ετησίως λόγω της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, 90. 000 θάνατοι ετησίως λόγω καύσωνα, να γίνει κατά 40 % λιγότερο διαθέσιμο το νερό στις νότιες περιοχές της ΕΕ, να κινδυνεύσουν 2,2 εκατομμύρια άτομα από παράκτιες πλημμύρες κάθε χρόνο,

και, τέλος, να πρέπει να αποδοθούν γύρω στα 190 δισ. ευρώ σε ετήσιες αποζημιώσεις, προκειμένου να καλυφθούν οι οικονομικές ζημιές, που θα προκαλέσει η κλιματική κρίση. Δεν χρειάζεται, βέβαια, να αναφερθεί, πως ο αγώνας για την τροφή και το νερό θα επηρεάσει το σύνολο του πλανήτη, ενώ, θα πλήξει ιδιαίτερα τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Σε αυτόν τον «μεγάλο πόλεμο», δεν μπορεί να λείπει ούτε η «κοινωνία των πολιτών», ούτε, βέβαια, και το Πανεπιστήμιο. Η έννοια της πολιτικής προστασίας, που στα χρόνια της κρίσης έμοιαζε να είναι σχεδόν μια πολυτέλεια, σήμερα χρειάζεται μαζικές συσπειρώσεις και επιστημονικές συνέργειες. Κυρίως, όμως, προϋποθέτει νέες αξίες, ευαισθησίες, γνώσεις αλλά και ετοιμότητες. Ευτυχώς το Πανεπιστήμιο είναι ένας «καλός αγωγός» αυτής της προσπάθειας». Από τα μαθήματα και την έρευνα για τους υδάτινους πόρους έως την αρχιτεκτονική, και από τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας έως την οικο-κριτική στη λογοτεχνία, το Πανεπιστήμιο βρίσκεται στην πρωτοπορία των νέων οριζόντων, με επάρκεια και κοινωνικό αντίκρισμα. Στόχος της Ευρώπης είναι, έως το 2050 να έχει γίνει η πρώτη «κλιματικά ουδέτερη ήπειρος», με τη μεγαλύτερη δυνατή αύξηση της απορρόφησης αερίων, έτσι ώστε να μειωθεί το φαινόμενο του «θερμοκηπίου» από την ατμόσφαιρα, και να φτάσουμε σε «μηδενικές καθαρές εκπομπές». Από την άλλη μεριά, αυτός ο νέος οικολογικός στόχος δεν μπορεί να είναι, απλώς, μια αμυντική πολιτική αλλά πρέπει να συνοδευτεί με νέες «πράσινες» θέσεις εργασίας, με νέες τεχνολογίες ενεργειακής απόδοσης, με νέους «δρόμους» για την ασφάλεια του εφοδιασμού της Ευρώπης από ενεργειακούς πόρους, που θα την καθιστούν ανεξάρτητη.

Απαραίτητη συνθήκη, όμως, σε όλη αυτή τη νέα κινητοποίηση είναι η διάλυση των παλαιότερων στερεοτύπων: η Φύση δεν είναι πλέον η παλαιά «ρομαντική φύση», που ξέραμε. Δεν είναι η φύση των εκδρομών, του τουρισμού και των «καρτ –ποστάλ».

Την παραδοχή αυτή την αποτύπωσε ευθύβολα και με πνεύμα εγρήγορσης κάποτε η ποιήτρια Ελένη Βακαλό. Στην αρχή της νέας ακαδημαϊκής χρονιάς, ας σκεφτούμε ότι, κάποιες φορές, αυτή η νέα κυριολεκτική και μεταφορική «αναδάσωση» μπορεί να ξεκινήσει από τις λέξεις και από τους στίχους :

Κι αυτά που λένε
Πως στα δάση τραγουδούν όλη τη μέρα τα πουλιά
Είναι ψέματα
Στα δάση βασιλεύει ο φόβος
Και τ' αγρίμια
Το ίδιο όπως και τα πουλιά
Ξέρουνε να φοβούνται
Πριν γεννηθούν

«ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΑΜΕ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΩΝ, ΣΧΕΔΙΑΣΑΜΕ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΑΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ».

ΟΠΩΣ ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ ΤΟ @UP ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ
ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ & ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΞΕΚΙΝΑΕΙ

Η χρονιά που πέρασε ήταν εξαιρετικά δραστήρια και έντονη όσον αφορά τις δράσεις της Πρυτανείας. Ποια θεωρείτε σημαντικότερα επιτεύγματά σας το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023;

Αναμφίβολα υπήρχαν μερικές πολύ σημαντικές δράσεις. Θα ξεχωρίζω το πρώτο Festival Welcome Up για το καλωσόρισμα των πρωτοετών φοιτητών μας, τις διαδικασίες κρίσεων του προσωπικού, τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου μας. Επίσης τις δράσεις εξωστρέφειας και διεθνοποίησης με Πανεπιστήμια της Κίνας και των ΗΠΑ και τα νέα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών με το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Τέλος θεωρώ σημαντική επιτυχία τη θέση του Πανεπιστημίου μας στις Διεθνείς Κατατάξεις: είναι σε όλες μέσα στα 1000 καλύτερα πανεπιστήμια στο κόσμο. Αυτό οφείλεται κυρίως στους ερευνητές και στο διδακτικό προσωπικό. Αξιοποιήσαμε τη δουλειά προηγούμενων Πρυτανείων, σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε πολιτικές για να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Υπάρχει κάποιος στόχος που παρά τις προσπάθειές σας δεν υλοποιήθηκε τη χρονιά που πέρασε;

Ναι. Η έναρξη ενός ξενόγλωσσου προπτυχιακού προγράμματος είτε στο Ιατρικό Τμήμα είτε σε Computer Engineering and Computer Science. Έχουμε όμως κάνει σχετικές προετοιμασίες και πιστεύω πως θα ολοκληρωθεί σύντομα. Είναι κάτι που θα προσφέρει πολλά οφέλη στο Πανεπιστήμιο Πατρών και θα το κάνουμε.

Η νέα χρονιά ξεκινάει εν μέσω πολλών δυσκολιών για τη χώρα. Ποιοι είναι οι σημαντικότεροι στόχοι σας για τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά;

Η λειτουργία του Πανεπιστημίου μας χωρίς προβλήματα σε όλες τις δομές του. Στα τμήματα, στον ΕΛΚΕ και στη διοίκηση. Ταυτόχρονα θα προχωρήσουν σειρά σημαντικών έργων στις Φοιτητικές Εστίες, σε κτίρια Τμημάτων αλλά και σε εξωτερικούς χώρους. Η εξωστρέφεια και η διεθνοποίηση όμως θα είναι ψηλά στις προτεραιότητές μας. Η διδασκαλία και η έρευνα θα στηριχθεί με όλες μας τις δυνάμεις. Σημαντική θα είναι η δημιουργία Κέντρου Ψυχολογικής Στήριξης για τους φοιτητές μας και το προσωπικό μας.

Ποια θεωρείτε σημαντικότερα πλεονεκτήματα του νόμου για την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με το παρελθόν και ποια τα σημαντικότερα μειονεκτήματα;

Αναμφίβολα, τη δυνατότητα δημιουργίας ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων, μεταπτυχιακών εξ αποστάσεως και παραρτημάτων Ελληνικών Δημοσίων Πανεπιστημίων στο εξωτερικό. Υπάρχουν σημεία που χρήζουν αλλαγών, όπως το σύστημα διοίκησης που πρέπει να γίνει πιο αντιπροσωπευτικό, η πάταξη της γραφειοκρατίας στον ΕΛΚΕ και η ενίσχυση του αυτοδιοίκητου.

Ευχαριστώ!

Welcome up

Έρχεται το 2^ο Καλωσόρισμα των Πρωτοετών
Φοιτητών στο Πανεπιστήμιο Πατρών,
18 με 22 Οκτωβρίου 2023.

Σύντομα θα ανακοινωθεί το πρόγραμμα εκδηλώσεων
σε Αγρίνιο, Μεσολόγγι, Ρίο, Κουκούλι και Πάτρα.
Μέγας Χορηγός η ΔΕΗ, την οποία και ευχαριστούμε.
Συμμετέχουν η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας,
οι Δήμοι Πάτρας, Αγρινίου, Μεσολογγίου,
το Επιμελητήριο Αχαΐας και πολλοί άλλοι.
Με πολλούς χορηγούς επικοινωνίας.
Τους ευχαριστούμε όλους από καρδιάς.

**ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ υποδεχόμαστε 5.000 πρωτοετείς
φοιτήτριες και φοιτητές!!!**

Με μια αλλαγή παραδείγματος.
Χωρίς αφίσες και πανώ. Μόνο στα Μαζικά Μέσα
Επικοινωνίας, στα Κοινωνικά Δίκτυα,
σε ηλεκτρονικές πινακίδες και σε λεωφορεία
και στάσεις.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΟΥΤΕΛΙΕΡΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΔΕΙΦΟΡΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΕΜΠ

Όλοι οι επιστήμονες θεωρούμε πως γνωρίζουμε το εννοιολογικό περιεχόμενο της επιστήμης, αλλά μπορούμε να την ορίσουμε; Είναι θεωρητική γνώση μόνο, συμπίπτει με τον πλατωνικό ορισμό της γνώσης (4ος αι. π.Χ.) στον Θεαίτητο (202e, ...δόξαν ἀληθῆ μετὰ λόγου ἐπιστήμην εἶναι...) ή χρειάζεται να ανατρέξουμε στον Αριστοτέλη (384-322 π.Χ.) και στον Ρόμπερτ Νόζικ (1938-2002); Ή μήπως είναι απαραίτητη μια νεωτερική προσέγγιση του όρου; Η επιστήμη (αρχαία ελληνική) ως scientia (λατινικά) συμπίπτει με τη γνώση, η οποία αποτελεί την εν γένει απελευθερωτική κοινωνική δύναμη. Ως τέτοια, λοιπόν, γίνεται το κοινωνικό εκείνο αντικείμενο που η εξουσία ανέκαθεν αξιοποίησε είτε αποκρύπτοντας, όπως στο αιγυπτιακό ιερατείο, είτε παραπλανώντας, όπως με τη διαχείριση και καθοδήγηση των ΜΜΕ, είτε απαγορεύοντας, όπως στη Βίβλο με τον όφι και το μήλο της γνώσης ή με τον Προμηθέα Πυρφόρο στη μυθολογία μας. Υπό αυτό το πρίσμα, η διαλεκτική σχέση επιστήμης και εξουσίας δεν φαίνεται να διαμορφώνει ένα περιβάλλον, ας πούμε, γόνιμης συνεργασίας.

Η επιστήμη προοδεύει με την έρευνα η οποία διακρίνεται σε βασική και εφαρμοσμένη. Η έρευνα εξ ορισμού δεν επιδέχεται φραγμών, δεδομένου ότι οφείλει να υπερβαίνει τα όρια των αντιλήψεων κάθε εποχής. Η επιστήμη, λοιπόν, προοδεύει ακάθεκτη και αχαλίνωτη με οδηγό την ανθρώπινη περιέργεια, αλλά και τις κοινωνικές ανάγκες και προβλήματα που ζητούν επιτακτικά να λυθούν. Και για να προοδεύσει απαιτεί την χρηματοδότησή της είτε από την πολιτεία (π.χ. θεαματικές κατακτήσεις επί σοσιαλισμού και ναζισμού), είτε από ιδιωτικές εταιρείες που οσμίζονται το κέρδος προς κάθε κατεύθυνση (φάρμακα, ενέργεια, βιοϊατρική, γενετική, κλώνοι κτλ.). Έχει νόημα να θέσουμε όρια στην επιστημονική περιέργεια και αναζήτηση, τα οποία θεμελιώνονται σε αρχές της ηθικής και της δεοντολογίας; Ναι, αλλά αφορούν μονάχα στους δημόσιους ή δημόσια ελεγχόμενους

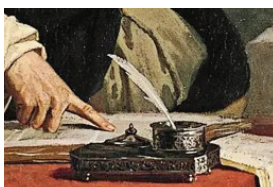
ερευνητικούς οργανισμούς. Η κάθε ιδιωτική εταιρεία θα εκπονήσει τα πειράματα και τις έρευνές της ακόμη και σε περιπτώσεις όπου υποτίθεται ότι υπάρχουν κανόνες δεοντολογίας και ακεραιότητας. Προκειμένου να επιτύχει ερευνητικό αποτέλεσμα που θα μπορεί να εμπορευματοποιηθεί, δηλαδή προκειμένου να προσποριστεί το προβλεπόμενο από την ίδια κέρδος, μια ιδιωτική εταιρεία μπορεί να πειραματιστεί με πληθυσμούς σε χώρες της Αφρικής, αλλά και σε άτομα ή εξαθλιωμένες ομάδες του δυτικού κόσμου επί χρήμασι.

Υπερβαίνοντας το ζήτημα του κινήτρου της έρευνας, το κρίσιμο σημείο που πρέπει να προσέξουμε είναι η αλήθεια στην επιστημονική αναζήτηση, εφόσον οι επιστημονικές θεωρίες συγκροτούνται ως ανθρώπινες κατασκευές υπαγόμενες σε διαρκή διαδικασία εξέλιξης, άρα και μεταβολής. Ο φυσικός κόσμος, όμως, στον οποίο εφαρμόζονται οι εκάστοτε θεωρίες δεν υπόκειται σε αντίστοιχη μεταβολή, συνεπώς, πρέπει να καθοριστεί η σχέση ανάμεσα στις δυο σφαίρες. Οι θεωρίες με άλλα λόγια περιγράφουν με συνεκτικότητα το πώς είναι ο κόσμος στην πραγματικότητα και εκπροσωπούνται από τους «ρεαλιστές». Εναλλακτικά προς αυτή την αντίληψη τοποθετείται η άποψη της «εργαλειοκρατίας», η οποία αξιώνει ότι το θεωρητικό σκέλος της επιστήμης δεν συνιστά περιγραφή της πραγματικότητας, αλλά αποτελεί απλώς το οπλοστάσιο της έρευνας. Με την έννοια της αλήθειας συνδεδεμένος στενά είναι ο ρεαλισμός, βάσει του οποίου η επιστήμη σκοπεύει στην αληθή περιγραφή του πώς είναι ο κόσμος που μας περιβάλλει. Σύμφωνα με τον επιστημονικό ρεαλισμό, κατοικούμε σε μια κοινή πραγματικότητα η οποία έχει καθορισμένη δομή και υπάρχει ανεξάρτητα από το τι σκεφτόμαστε για εκείνη και από το τι προτάσεις διατυπώνουμε για να την περιγράψουμε. Κοντολογίς, ο κόσμος υπάρχει ανεξάρτητα από τους ανθρώπους που επιχειρούν να τον γνωρίσουν, έστω και με επιστημονικό τρόπο, και υπάρχει όπως υπάρχει ασχέτως του τι εμείς γνωρίζουμε θεωρητικά περί αυτού.

Στο εννοιολογικό πλαίσιο του επιστημονικού ρεαλισμού, η γνώση αποτελεί αντίπαλο δέος στην εξουσία. Κι αυτό διότι η τελευταία είναι ισχυρότερη όσο λιγότερο ελεύθεροι είναι οι άνθρωποι, δηλαδή όσο λιγότερη γνώση (άρα και δυνάμεις) διαθέτουν. Τι πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα από τον Γαλιλαίο, που του ζητήθηκε να υποταχτεί στην απαίτηση της παράλογης εξουσίας με αντάλλαγμα τη ζωή του; Όμως για να κατακτηθεί κοινωνικά η επιστημονικώς παραγόμενη γνώση, θα πρέπει πρώτον να υπάρξει η γνώση αυτή (άρα, να διατεθούν οι απαιτούμενοι πόροι και κίνητρα για να διεξαχθεί) και, δεύτερον, τα αποτελέσματά της να διαχυθούν μέσα στην κοινωνία. Και επειδή δεν είναι όλοι οι άνθρωποι πανεπιστήμονες, ούτε καν επιστήμονες και ερευνητές, οφείλει να υπάρχει ένας ιεραρχικά ανώτερος φορέας, δημόσιος ή ιδιωτικός, ο οποίος να διαχειρίζεται θεσμικά και χρηματοδοτικά τα εν λόγω επιστημονικά ή γνωσιακά προϊόντα και τις διαδικασίες παραγωγής τους.

Στη σύγχρονη βαρβαρότητα, αυτός ο ιεραρχικά ανώτερος φορέας στηρίζει περισσότερο τον ένα πυλώνα του (εξουσία) σε βάρος του άλλου (γνώση), είτε αποκρύπτοντας το περιεχόμενο των επιστημονικών ανακαλύψεων που κατακτώνται κοινωνικά ως συλλογική γνώση (π.χ. αντενδείξεις των εμβολίων, επαφή με εξωγήινους οργανισμούς, εξελίξεις στην ανθρώπινη αναπαραγωγή), είτε χειραγωγώντας την δημοσιοποίησή τους (π.χ. αποκάλυπτοντας εν μέρει μόνο αυτά τα προϊόντα), είτε στρεβλώνοντας σκόπιμα το περιεχόμενό τους (π.χ. η ακτινοβολία από τα κινητά τηλέφωνα δεν είναι επιβλαβής για τον ανθρώπινο εγκέφαλο) ή δημιουργώντας επιπρόσθετο θόρυβο, προκειμένου η πληροφορία να χαθεί μέσα σ' αυτόν. Την ίδια στιγμή, και όσο υπάρχει σχέση εξάρτησης μεταξύ επιστημόνων (εργατών) και χρηματοδοτών της έρευνάς τους (κεφαλαιοκρατών), υπεισέρχεται η διάσταση του κέρδους στο πλαίσιο αυτής της σχέσης ανάμεσα στην εξουσία και στην επιστήμη, που εντάσσεται και αυτή στο ευρύτερο καπιταλιστικό μοντέλο παραγωγής αγαθών (και της γνώσης).

Όμως, πέρα από όλα αυτά, η αυταξία της επιστημονικής γνώσης ως κοινωνικό εργαλείο ελευθερίας και ισότητας, παραμένει. Άλλωστε «Οι παλιοί καιροί πέρασαν και ξανανοίγει μια καινούργια εποχή. Και ένας πόθος μάς πνίγει όλους: Να μάθουμε την αιτία όλων των πραγμάτων... Εκεί όπου χιλιάδες χρόνια είχε θρονιαστεί η Πίστη, θρονιάζεται τώρα η Αμφιβολία. Ο κόσμος ολόκληρος λέει και ξαναλέει: Ναι, έτσι γράφουν τα βιβλία, μα τώρα πάμε να δούμε εμείς οι ίδιοι. Τις πιο σεβαστές κι ατράνταχτες αλήθειες αρχίζουμε να τις περιγελάμε τώρα. Αυτό που δεν αμφισβητήσαμε ποτέ, το αμφισβητούμε σήμερα...» Μπέρτολτ Μπρεχτ, – Η ζωή του Γαλιλαίου, 1943.

από τη

της πανεπιστημιακής
κοινότητας

COMFORTAGE - ΠΡΟΒΛΕΨΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΛΥΚΟΘΑΝΑΣΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Η/Υ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ – ΠΑ.Κ.Ε.Κ. Π.Π.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΩΛΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ

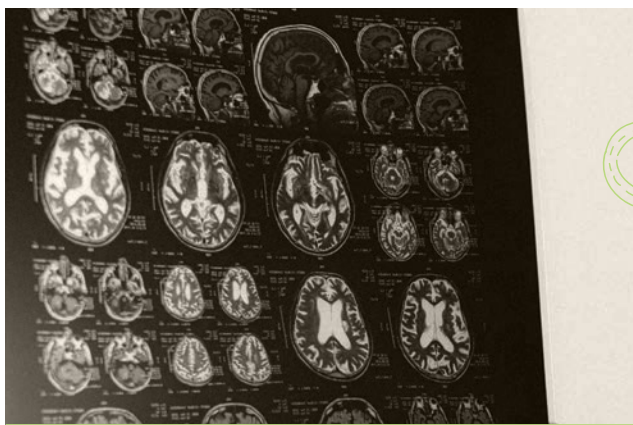

Η ταχεία γήρανση του ευρωπαϊκού πληθυσμού αποτελεί σημαντική πρόκληση για την κοινωνία και την οικονομία της ΕΕ, καθώς η γήρανση οδηγεί σε αυξανόμενα ποσοστά χρόνιων ασθενειών, ψυχικών προβλημάτων υγείας, αναπηρίας και ευπάθειας, με αποτέλεσμα υψηλό ατομικό και κοινωνικό κόστος. Πρόσφατες μελέτες δείχνουν την αύξηση του επιπολασμού της άνοιας σε ολόκληρη την ΕΕ, ενώ τα στοιχεία από τρεις (3) μεγάλες ευρωπαϊκές διαχρονικές μελέτες που επικεντρώνονται στην επιπολαστικότητα από την ηλικιακή ομάδα 60-64 ετών και άνω έως την ηλικία των 80 ετών και άνω υποδεικνύουν ότι η νεότερη ηλικιακή ομάδα (60-64 ετών) παρουσιάζει μικρότερο επιπολασμό. Ωστόσο, η παθοφυσιολογία της άνοιας εμφανίζεται δεκαετίες πριν από την εμφάνιση των κλινικών συμπτωμάτων. Οι ασθενείς με πρώιμη άνοια αποτελούν σημαντική υποομάδα που δεν έχει μελετηθεί επαρκώς, αλλά έχει πιθανότητες να εξελιχθεί σε ήπια γνωστική δυσλειτουργία (MCI) αργότερα στη ζωή. Η έγκαιρη διάγνωση είναι κρίσιμης σημασίας στην άνοια, καθώς επιτρέπει τον ακριβή σχεδιασμό και την εφαρμογή κατάλληλων παρεμβάσεων και θεραπειών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των προσβεβλημένων ατόμων. Η έγκαιρη αναγνώριση των τροποποιήσιμων παραγόντων κινδύνου εξαρτάται από τους επαγγελματίες υγειονομικής περίθαλψης (HCPs) που διαθέτουν επαρκείς και ολοκληρωμένες γνώσεις, προγράμματα φροντίδας κατάλληλα για την ηλικία των ασθενών και προσεγγίσεις με βάση την κοινότητα προς εξειδικευμένες, πολύ-επιστημονικές υπηρεσίες τόσο από την άποψη της πρόληψης όσο και της διάγνωσης διαφόρων παραγόντων που σχετίζονται με την άνοια. Η έλλειψη ολοκληρωμένων βάσεων γνώσης και η ύπαρξη κατακερματισμένων δεδομένων για την υγειονομική περίθαλψη οδηγούν σε περιορισμένη κατανόηση των υποκείμενων αιτιωδών παραγόντων κινδύνου για την άνοια. Παραμένει σημαντικό χάσμα μεταξύ της παροχής στρωματοποιημένης υγειονομικής περίθαλψης που οδηγεί στην εξατομίκευση, καθώς οι σημερινές προσεγγίσεις συχνά ακολουθούν μια προσέγγιση που ταιριάζει σε όλους. Η εξατομίκευση συνεπάγεται ένα επίπεδο ακρίβειας που επιδιώκει τη θεραπεία του ασθενούς σε αντίθεση με την ασθένεια, λαμβάνοντας υπόψη, για παράδειγμα, τις συνοδευτικές παθήσεις, τη γενετική προδιάθεση και τους περιβαλλοντικούς παράγοντες. Μέχρι σήμερα υπάρχει έλλειψη ολοκληρωμένων δεδομένων [π.χ. δεδομένων για τον τρόπο ζωής, μετρήσεις αποτελεσμάτων που αναφέρθηκαν από τους ασθενείς (PROMs), μετρήσεις εμπειρίας που αναφέρθηκαν από τους ασθενείς (PREMs) και γονιδιωματικά δεδομένα] από ασθενείς που θα επέτρεπαν στους κλινικούς γιατρούς να λαμβάνουν εξατομικευμένες αποφάσεις θεραπείας ως μέρος των κλινικών τους αποφάσεων. Έτσι, περιορίζεται η αποτελεσματικότητα των στρατηγικών πρόληψης και παρέμβασης, οι δυνατότητες αλληλεπιδράσεων που επικεντρώνονται στον ασθενή μεταξύ των επαγγελματιών υγείας, των αρχών υγειονομικής περίθαλψης, των ασθενών και των φροντιστών, καθώς και οι δυνατότητες προηγμένων τεχνολογιών [δηλαδή τεχνητής νοημοσύνης (AI) και περιβάλλοντος υποβοηθούμενης διαβίωσης (AAL)] για ακριβή πρόβλεψη κινδύνου, πρόληψη και παρέμβαση. Η χρήση τέτοιων προηγμένων τεχνολογιών σε συνδυασμό με την εισαγωγή βάσεων δεδομένων και ολοκληρωμέ-

νων βάσεων γνώσης θα προωθήσει και θα ενισχύσει την παροχή εξατομικευμένων συστάσεων, μέτρων πρόληψης και παρέμβασης και την εισαγωγή μακροχρόνιων αλλαγών συμπεριφοράς και τρόπου ζωής. Η ενσωμάτωση τους επίσης με τη χρήση IoT, κινητών και φορητών συσκευών, θα οδηγήσει σε οικονομικά αποδοτικές λύσεις που θα επιτρέπουν στους επαγγελματίες υγείας να παρέχουν στοχευμένες και εξατομικευμένες συστάσεις, καθώς και να διευκολύνουν την ευαισθητοποίηση για την υγεία και την ψηφιακή επικοινωνία, την προώθηση της συμπεριφοράς, την κατάρτιση και την ψυχολογική υποστήριξη.

Το πιλοτικό έργο COMFORTAGE αποσκοπεί στην ανάπτυξη ολιστικών και ολοκληρωμένων μοντέλων υγειονομικής περίθαλψης για την προώθηση εξατομικευμένων προληπτικών μέτρων κατά της άνοιας και της ευπάθειας, καθώς και παρεμβάσεων που προωθούν τη σωματική και ψυχική υγεία των ατόμων. Η κλινική εμπειρογνωμοσύνη των εταίρων της κοινοπραξίας θα αξιοποιηθεί για τον σχεδιασμό εξατομικευμένων προληπτικών μέτρων και παρεμβάσεων ως μέρος ενός ολοκληρωμένου μοντέλου φροντίδας που βασίζεται σε υπάρχουσες μελέτες και μεθόδους βασισμένες σε στοιχεία (τεκμήρια). Συνδυάζει την κλινική εμπειρογνωμοσύνη, την επιστήμη της συμπεριφοράς και τις πτυχές της κοινωνίας των πολιτών με στόχο την προώθηση αποτελεσματικών αλλαγών στον τρόπο ζωής που βελτιώνουν την ψυχική και σωματική υγεία, την ευημερία και την ποιότητα ζωής των ατόμων. Το COMFORTAGE θα αξιολογήσει τον αντίκτυπο του χαρτοφυλακίου ολοκληρωμένων και εξατομικευμένων λύσεων που βασίζεται σε νέα εργαλεία για την αξιολόγηση τεχνολογίας υγειονομικής περίθαλψης (HTA), τα οποία θα βοηθήσουν σημαντικά τους φορείς χάραξης πολιτικής να λαμβάνουν αποφάσεις βάσει δεδομένων και τεκμηριωμένων στοιχείων για την καταπολέμηση της άνοιας και της ευπάθειας.

Το έργο COMFORTAGE είναι μια κοινή προσπάθεια ιατρικών εμπειρογνομόνων (δηλαδή νευρολόγων, ψυχιάτρων, νευροψυχολόγων, νοσοκόμων, κλινικών μνήμης), κοινωνικών επιστημόνων, τεχνικών εμπειρογνομόνων (δηλαδή ειδικών δεδομένων, ειδικών τεχνητής νοημοσύνης και ρομποτικής) και Digital Innovation Hubs. Στόχος του έργου είναι να δημιουργηθεί ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για λύσεις πρόληψης, παρακολούθησης και διαχείρισης της εξέλιξης, ολοκληρωμένο και ανθρωποκεντρικό, για ασθένειες και αναπηρίες που σχετίζονται με την ηλικία. Το πλαίσιο του έργου θα ενισχυθεί από έναν μοναδικό συνδυασμό και ενσωμάτωση: (i) Ιατρικών/κλινικών καινοτομιών (π.χ. νέες προσεγγίσεις στην ανάλυση παραγόντων κινδύνου και εξατομικευμένη πρόβλεψη, ιατρικές συσκευές βασισμένες σε τεχνητή νοημοσύνη, ολοκληρωμένες πηγές δεδομένων κλινικών στοιχείων που σχετίζονται με την ηλικία, και τεκμηριωμένη αξιολόγηση τεχνολογίας υγειονομικής περίθαλψης (HTA)), (ii) Καινοτομιών τεχνητής νοημοσύνης αιχμής (π.χ. εξηγήσιμη τεχνητή νοημοσύνη (XAI), ασφαλής τεχνητή νοημοσύνη, serious games, digital twins ασθενών, τεχνολογίες εικονικής υποστήριξης) για αξιόπιστες, ακριβείς, ασφαλείς και εξατομικευμένες λήψεις κλινικών αποφάσεων, (iii) Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας (π.χ. έξυπνα σπίτια, ρομποτική και Living Labs) για τη διευκόλυνση και προώθηση ερευνητικών δραστηριοτήτων στον τομέα της υγείας και της ευημερίας και (iv) κοινωνικών καινοτομιών για την προώθηση πρωτοποριακών απόψεων και τη συν-δημιουργία νέων ή βελτιωμένων λύσεων για βοήθεια και βελτίωση της κοινωνικής ένταξης και αλληλεπίδρασης. Το COMFORTAGE θα διευκολύνει την ενοποίηση, την εναρμόνιση και τη διαχείριση μιας σειράς διαφορετικών πηγών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων βιοτραπεζών, ιατρικών αρχείων, μελετών διαχρονικής παρατήρησης, πραγματικών δεδομένων για ασθενείς, καθώς και εναλλακτικών δευτερευουσών πηγών δεδομένων, όπως αισθητήρες, φορητές συσκευές και κινητά σε μια τυποποιημένη δομή που ονομάζεται Ολιστικά Μητρώα Υγείας (HHRs).

Στο έργο συμμετέχουν 39 εταίροι από 12 ευρωπαϊκές χώρες (πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, εταιρίες και ενώσεις) και ένα συνεργαζόμενο πανεπιστήμιο από τις Η.Π.Α., που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

No.	Logo	Participant Organisation Name	Country	Type
1(CO)		University of Piraeus Research Center [UPRC]	Greece	Research Centres
2		University of Patras [UPAT]	Greece	
3		Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet [NTNU]	Norway	
4		Centre for Research and Technology Hellas [CERTH]	Greece	
5		Cyprus University of Technology [CUT]	Cyprus	
6		Aristotle University of Thessaloniki [AUTH]	Greece	
7		Tilburg University - Jheronimus Academy of Data Science [JADS]	Netherlands	
8		Fraunhofer-Gesellschaft zur Foerderung der angewandten Forschung [FhG]	Germany	
9		EBIT S.r.l. (ESAOTE Group) [EBIT]	Italy	Industry
10		Maggioli S.p.A. [MAG]	Italy	
11		Fondazione Policlinico Universitario Agostino Gemelli IRCCS [FPG]	Italy	Healthcare Actors & Policy Makers
12		Gemelli Digital Medicine & Health Srl [GDMH]	Italy	
13		University of Manchester [UNIMAN]	UK	
14		Fundació ACE - Institut Català de Neurociències Aplicades [ACE]	Spain	
15		Ana Aslan International Foundation [ANA]	Romania	
16		Faculty of Medicine at Ljubljana University [MFU]	Slovenia	
17		Azienda Sanitaria Locale Roma 1 [ASL]	Italy	
18		The Cyprus Institute of Neurology and Genetics [CING]	Cyprus	
19		Medical School of National and Kapodistrian University of Athens [NKUA]	Greece	
20		European Health Telematics Association [EHTEL]	Belgium	
21		Medical University of Lublin [MUL]	Poland	SMEs (eHealth, AI/AAL & Blockchain) Experts
22		UBITECH LTD [UBI]	Cyprus	
23		LeanXcale SL [LXS]	Spain	
24		Innovation Sprint Sprl [iSprint]	Belgium	
25		Information Technology for Market Leadership [ITML]	Greece	
26		Stremble Ventures Ltd [STR]	Cyprus	
27		NewCo S.A. [NewCo]	Greece	
28		Ropardo SRL [ROP]	Romania	
29		Amistim Medical Equipment [AMI]	Romania	
30		MCS DataLabs GmbH [MCS]	Germany	
31		Onmi B.V. [ONMI]	Netherlands	Networks & Associations
32		Fundació TIC Salut Social [FTSS]	Spain	
33		EIP on AHA Reference Site Collaborative Network [RSCN]	Belgium	
34		Fundacion INTRAS [INTRAS]	Spain	
35		Hellenic Development City Network [DEPAN]	Greece	SSH & Legal Experts
36		White Research SRL [WR]	Belgium	
37		Q-PLAN International Advisors PC [Q-PLAN]	Greece	
38		Zavod vsesorte, izobrazevanje o naravi in zdravju [VSTE]	Slovenia	
39		CyberEthics Lab. Srls [CEL]	Italy	

Το έργο COMFORTAGE θα ερευνήσει, θα αναπτύξει και θα καταστήσει διαθέσιμη μια βιβλιοθήκη αλγορίθμων τεχνητής νοημοσύνης για την πρόληψη, την παρέμβαση και τη θεραπεία της άνοιας, μαζί με ένα σύνολο νέων εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης που θα διασφαλίσουν τη διαφάνεια, την ακρίβεια, την εξατομικευση και τον αυτοματισμό των κλινικών αποφάσεων. Συγκεκριμένα, το COMFORTAGE θα αναπτύξει εργαλεία XAI για διαφανή και ηθική λήψη αποφάσεων, καθώς και ισχυρά ψηφιακά δίδυμα ασθενών για την εξατομικευση μέτρων πρόληψης και παρέμβασης. Επίσης το έργο θα ερευνήσει και θα υλοποιήσει σημαντικές καινοτομίες στο επίπεδο διαγνώσεων, που θα περιλαμβάνουν μοντέλα TN βασισμένα σε πραγματικά δεδομένα (RWD), τα οποία θα ταυτοποιούν το φαινότυπο και το επιγονιδίωμα των ασθενών. Επιπλέον, θα βελτιώσει ιατρικές συσκευές όπως το MRI (Magnetic Resonance Imaging) και Diagnostic Ultrasound Systems (i.e., EBIT), αλλά και Κινητές Ιατρικές Συσκευές (π.χ., Healthentia) με προηγμένους αλγορίθμους και εργαλεία TN (π.χ., XAI εργαλεία) προωθώντας τη λειτουργικότητά τους για άνοια και ευπάθεια που συνδέονται με κλινικές αποφάσεις. Συνολικά, το έργο θα καινοτομήσει στο επίπεδο ιατρικών συσκευών που βασίζονται σε TN και θα αξιοποιήσει αυτές τις συσκευές σαν τμήμα της προσέγγισης και δημιουργίας ολοκληρωμένης γνώσης. Επιπρόσθετα, θα χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία Blockchain για την αποθήκευση των δεδομένων, την επιβεβαίωση της αυθεντικοποίησης του παρόχου των δεδομένων (IDs integrity) σύμφωνα με τις οδηγίες του GDPR, την ασφάλεια των δεδομένων και τον χειρισμό της διαφάνειας. Παράλληλα, θα διευκολύνει την ασφαλή και έμπιστη ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ όλων των χρηστών και των συστημάτων.

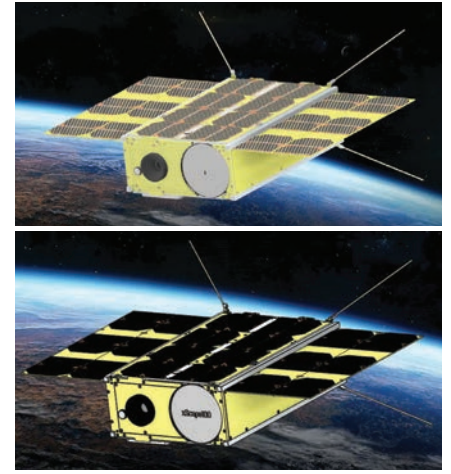
Οι καινοτομίες του COMFORTAGE θα αναπτυχθούν και θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο εννέα (9) πιλοτικών κλινικών, παρατηρητικών και αξιολογητικών μελετών υψηλού αντίκτυπου που στοχεύουν στην ενεργή γήρανση, τις εξατομικευμένες προλήψεις και παρεμβάσεις, την έγκαιρη διάγνωση και τη θεραπεία. Συγκεκριμένα, οι μελέτες θα στοχεύουν σε διαφορετικές φάσεις και θα διεξαχθούν σε ιατρικά κέντρα/νοσοκομεία, σε συνδυασμό με ευρείας κλίμακας κοινωνικά δίκτυα και πολλαπλασιαστές πολιτών της κοινοπραξίας σε επτά διαφορετικές χώρες (Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελλάδα, Κύπρος, Ισπανία, Πολωνία, Ρουμανία). Οι πιλότοι θα δείξουν πώς το COMFORTAGE θα μπορούσε να αναθεωρήσει την κλινική πρακτική που σχετίζεται με την άνοια και την αδυναμία. Θα διενεργήσει συστηματική και ολιστική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του έργου, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης τόσο των κλινικών όσο και των τεχνολογικών πτυχών με βάση τη μεθοδολογία αξιολόγησης τεχνολογίας υγειονομικής περίθαλψης (HTA). Το έργο θα κινητοποιήσει εμπειρογνώμονες στον τομέα της ηθικής και τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της βιοηθικής για να διασφαλιστεί ότι τα δικαιώματα των ασθενών και οι υποχρεωτικές οδηγίες, όπως ο ΓΚΠΔ, θα τηρούνται πάντοτε. Επιπλέον, το κοινωνικό τοπίο θα ενισχυθεί με τη συμμετοχή των πολιτών, των σχετικών ενδιαφερομένων μερών, των δημόσιων αρχών υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης. Η προσέγγιση αυτή θα περιλαμβάνει την αναθεώρηση των απαιτήσεων, το κοινό σχεδιασμό, τις δοκιμές, την αξιολόγηση και τελικά, τη βελτίωση των COMFORTAGE/υπηρεσιών και εργαλείων που βασίζονται στην κοινότητα, με βάση τα σχόλια που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια κλινικών μελετών και διαδικασιών και σε εργαστήρια κοινής δημιουργίας. Το τελευταίο θα επιτρέψει την εναρμόνιση του έργου με τις ανάγκες υγιών και ευάλωτων ηλικιωμένων για αυξημένη σωματική και ψυχική ανθεκτικότητα και την παροχή βελτιωμένης υγείας και ψηφιακής παιδείας μέσω κατάλληλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Το Ινστιτούτο Τεχνητής Νοημοσύνης του ΠΑ.Κ.Ε.Κ. του Πανεπιστημίου Πατρών, συμμετέχει σχεδόν σε όλα τα πακέτα εργασίας. Θα ηγηθεί στο υπο-έργο σχεδιασμού, υλοποίησης και επικύρωσης Εξηγήσιμης Τεχνητής Νοημοσύνης (XAI), αλλά θα συνεισφέρει και σε άλλα υπο-έργα, όπως ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του ολοκληρωμένου συστήματος VHP (Virtualized AI-Based Healthcare Platform) και εργαλείων βασισμένων σε Τεχνητή Νοημοσύνη, όπως serious games και digital twins.

Τελικός στόχος του έργου COMFORTAGE είναι να αποτελέσει τον καταλύτη για να βοηθήσει στην πρόληψη, παρακολούθηση και διαχείριση της εξέλιξης ασθενειών και αναπηριών που σχετίζονται με την ηλικία, ιδιαίτερα της άνοιας και της αδυναμίας, με βάση την υψηλού επιπέδου έρευνα και ανάλυση της χρήσης των προαναφερθέντων τεχνολογιών.

ΔΟΡΥΦΟΡΟΙ MADE IN GREECE! ERMIS PROJECT PRESS RELEASE

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΝΑΥΠΗΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ & ΤΑΛΑΝΤΩΣΕΩΝ

Το πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ – [ERMIS Hellenic Cubesat Demonstration Mission] έχει στόχο να πιστοποιήσει νέες, καινοτόμες διαστημικές τεχνολογίες και εφαρμογές, όπως οι επικοινωνίες 5G για το διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT), δορυφορικές τηλεπικοινωνίες και η παρατήρηση της γης με υπερφασματική κάμερα. Στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΡΜΗΣ θα κατασκευαστεί στην Ελλάδα ένα σμήνος από τρεις τεχνολογικά προηγμένους νανοδορυφόρους (CubeSats), με έμφαση στις τηλεπικοινωνίες 5G/IoT, στην δια-δορυφορική σύνδεση (inter-satellite link) και στην υπερφασματική τηλεπισκόπηση (hyperspectral remote sensing) και θα πιστοποιηθούν για πρώτη φορά νέες τεχνολογίες που έχουν αναπτυχθεί στην Ελλάδα, όπως: επικοινωνίες IoT/5G, δια-δορυφορικές συνδέσεις, επεξεργασία δεδομένων εικόνας σε τροχιά με χρήση επιταχυντών υλικού για αλγόριθμους συμπίεσης υπερφασματικών εικόνων και κωδικοποίηση οπτικού καναλιού σύμφωνα με τα διαστημικά πρότυπα CCSDS, αλγόριθμοι αυτομάτου ελέγχου για την παρατήρηση και τον έλεγχο της ακριβούς θέσης του δορυφόρου, οπτικές επικοινωνίες με laser και σύνδεση του δορυφόρου με τον οπτικό διαστημικό σταθμό εδάφους στον Χελμό, καθώς και υπερφασματική τηλεπισκόπηση με ακρίβεια 5m για διαστημικές εφαρμογές εθνικού ενδιαφέροντος, όπως για παράδειγμα έξυπνη γεωργία.

Το πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ αποτελεί το πρώτο μέρος του Εθνικού Προγράμματος Μικροδορυφόρων με προϋπολογισμό 200 εκατ. ευρώ και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό ταμείο ανάκαμψης (RRF – EU Next Generation EU). Το έργο με προϋπολογισμό περίπου 4.9 εκατ. ευρώ συντονίζει το νεοσύστατο Τμήμα Αεροδιαστημικής Επιστήμης & Τεχνολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (www.aerospace.uoa.gr) και συμμετέχουν στο έργο η ΟQ Hellas, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών. Τη διαστημική αποστολή ΕΡΜΗΣ επιβλέπει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος (ΕΟΔ)/European Space Agency με την υποστήριξη του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Funded by the
European Union
NextGenerationEU

Εφαρμογή ενημέρωσης φοιτητών/-τριών **my.upatras**

Αιμοδοσία Φλέβα Ζωής

Κάνε τη **Φλέβα** να χτυπήσει.

Δώσε **Ζωή** στο Πανεπιστήμιο.

Blood @up

Η **Φλέβα Ζωής** είναι η πρώτη φοιτητική ομάδα του Πανεπιστημίου Πατρών, που ασχολείται κυρίως με την προσέλκυση και τη διάδοση της εθελοντικής προσφοράς αίματος. Η ομάδα μετρά έναν χρόνο ζωής. Οι δράσεις αφορούν ενημερώσεις σε όλες τις σχολές, κυρίως για τη σημασία της εθελοντικής αιμοδοσίας, της προσφοράς αιμοπεταλίων και τη μεταμόσχευση οργάνων, καθώς και μηνιαίες αιμοληψίες, οι οποίες πραγματοποιούνται στο αμφιθέατρο της φοιτητικής εστίας, αλλά και σε κεντρικά σημεία της πόλης. Στόχος είναι η ευαισθητοποίηση της ακαδημαϊκής κοινότητας. Απαραίτητο συστατικό, η διάθεση για προσφορά. Δεν χρειάζεται να είσαι αιμοδότης για να γίνεις μέλος. Χρειάζεσαι όμως εσύ και οι συμφοιτητές σου, για να σώσουμε ζωές!

Έχεις καινοτόμες ιδέες; Έχουν αξία!

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Το Τμήμα Μεταφοράς Τεχνολογίας, Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας της ΜΟΔΥ ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Πατρών υλοποιεί την πράξη «Υποστήριξη Δράσεων Στήριξης της Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Ωρίμανσης για την Αξιοποίηση της Ερευνητικής Δραστηριότητας και των Νέων Προϊόντων και Υπηρεσιών που αναπτύσσονται στο Πανεπιστήμιο Πατρών»-“ΜΕΤΩΝ”»

Η πράξη έχει σκοπό να εμπνεύσει για να μετασχηματιστεί η επιστημονική γνώση που παράγεται μέσα στο πανεπιστήμιο, και να αναπτυχθούν δεξιότητες και ικανότητες απαντώντας στην ανάγκη των φοιτητών και των ερευνητών για σύγχρονη πληροφόρηση και ουσιαστική επιμόρφωση σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς και τις προκλήσεις του «επιχειρείν».

Γνώρισε τις επιχειρηματικές σου ικανότητες μέσα από την πράξη ΜΕΤΩΝ

Στόχος είναι η ανάπτυξη της επιχειρηματικής κουλτούρας και η ενίσχυση των γνώσεων και των ικανοτήτων των φοιτητών, και εν γένει της ερευνητικής-ακαδημαϊκής κοινότητας, για την ανάπτυξη καινοτομιών και την εκδήλωση νεοφυούς επιχειρηματικότητας με υψηλού επιπέδου ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Τι κάνει:

- Ανοίγεται στην αγορά και την κοινωνία
- Δημιουργεί επαφή με πραγματικές συνθήκες και βιομηχανικές προκλήσεις
- Παρέχει δικτύωση και ένταξη σε οικοσυστήματα καινοτομίας
- Ενισχύει τις γνώσεις και τις δεξιότητες σου
- Προωθεί τη διεπιστημονικότητα

Εκπαιδευτικές Δράσεις ΜΕΤΩΝ

«Υποστήριξη Δράσεων
Στήριξης της Επιχειρηματικότητας,
Καινοτομίας και Ωρίμανσης
για την Αξιοποίηση της Ερευνητικής Δραστηριότητας
και των Νέων Προϊόντων και Υπηρεσιών
που αναπτύσσονται στο Πανεπιστήμιο Πατρών”

14 εκπαιδευτικές ενότητες **Καθοδήγηση**
Διασύνδεση 12 έμπειροι εισηγητές
Καταξιωμένοι διεθνείς εκπαιδευτές **Έρευνα**

Υλοποιούνται 2 κύκλοι επιμορφωτικών προγραμμάτων με βάση ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα αναφοράς -με κυριότερο το Ευρωπαϊκό πλαίσιο επιχειρηματικών ικανοτήτων (EntreComp)- τα οποία σχεδιάζονται και συντονίζονται από έμπειρους επιστήμονες και σύμφωνα με τον σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων.

Στόχος του α' κύκλου βασικής επιμόρφωσης (24 ώρες) είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση των συμμετεχόντων σε βασικές δεξιότητες επιχειρηματικότητας, και η εξοικείωσή τους με τις κομβικές πτυχές των εννοιών της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, με εισηγητές επιμόρφωσης έμπειρα μέλη ΔΕΠ/ΕΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών.

Για τον σκοπό της υλοποίησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων μέλη ΔΕΠ/ΕΔΙΠ ανέπτυξαν νέο επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό περιεχόμενο για τις διάφορες πτυχές των εννοιών της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, καθώς και για τις περιβάλλουσες αυτών έννοιες.

Απευθύνεται σε:

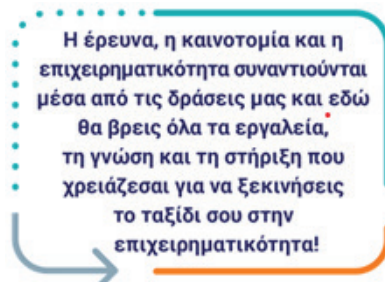
Φοιτητές - φοιτήτριες όλων των επιπέδων σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών

Αποφοίτους με μέγιστο χρόνο αποφοίτησης έως και δύο έτη

Ερευνητές- ερευνήτριες, διδακτορικούς, μεταδιδακτορικούς ερευνητές

Ο β' κύκλος προηγμένης επιμόρφωσης έχει ως επίκεντρο την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και έμπνευση των συμμετεχόντων στη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ιδεών και σχεδίων για νέα, καινοτόμα προϊόντα, υπηρεσίες ή/και επιχειρηματικά μοντέλα.

Σε αυτή τη φάση η επιχειρηματική εκπαίδευση θα περιλαμβάνει workshops, mentoring και ομαδικές πρακτικές ασκήσεις επί της επιχειρηματικής λύσης που αναπτύσσει κάθε ομάδα. Την εκπαίδευση υλοποιούν καταξιωμένοι διεθνείς εκπαιδευτές με εμπειρία στη δημιουργία και ανάπτυξη νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων.

Οι σημαντικότερες φάσεις του β' κύκλου

- Δημιουργία «επιχειρηματικών ομάδων»: Οργάνωση συμμετεχόντων σε ομάδες με βάση το κοινό τους ενδιαφέρον να επιλύσουν ένα «πρόβλημα». Στα επιχειρηματικά σχήματα το 50% των συμμετεχόντων θα πρέπει να είναι μέλη της Ακαδημαϊκής κοινότητας (διδασκτικό/ερευνητικό/επιστημονικό προσωπικό, προπτυχιακοί/μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποφοίτησαν μέχρι 2 έτη πριν την έναρξη λειτουργίας της ομάδας, και διοικητικοί υπάλληλοι) αρκεί ο συντονιστής της ομάδας να είναι μέλος του Πανεπιστημίου Πατρών.
- Ιδεοποίηση (ideation): Ανάπτυξη της επιχειρηματικής ιδέας

Δράσεις συμβουλευτικής

Για την αποτελεσματικότερη και στοχευμένη παροχή επιχειρηματικής συμβουλευτικής και υποστήριξης στις «επιχειρηματικές» ομάδες, διοργανώνονται πρόσθετες δράσεις με στόχο την ωρίμανση, επιτάχυνση και επαλήθευση της προόδου τους.

Επίσης θα υποστηριχθεί η συμμετοχή των ομάδων σε διαγωνισμούς καινοτομίας που θα διοργανωθούν στο πλαίσιο της ετήσιας Έκθεσης Καινοτομίας και Μεταφοράς Τεχνογνωσίας - Patras Innovation Quest (Patras IQ) (<https://patrasiq.gr/>), σε συνεργασία με την ομάδα διοργάνωσης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Παρέχει:

- Βιωματικά επιχειρηματικά σεμινάρια για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία
- Εξατομικευμένη Συμβουλευτική υποστήριξη
- Δράσεις αξιολόγησης, ανατροφοδότησης και αυτοαξιολόγησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Συμμετοχή σε διαγωνισμούς και εκθέσεις
- Υπηρεσίες marketing, συμβουλευτική για την προετοιμασία επιχειρηματικών σχεδίων, ανάπτυξη μοντέλων και εφαρμογή τεχνικών pitching
- Δικτύωση με εταιρικούς επενδυτές και επιχειρηματικά κεφάλαια, φορείς, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα
- Πρόσβαση σε εργαστήρια και πειράματα
- Πιστοποιητικό παρακολούθησης

Επικοινωνία:

Τηλ: 2610962119, 2610962125-27

Email: tto@upatras.gr

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

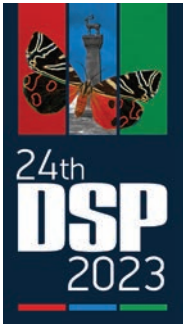

Η πράξη χρηματοδοτείται από το Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση» του Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων (Κωδ. MIS: 5132546)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΚΟΔΡΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ 24ΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΗΜΑΤΩΝ (DSP 2023)

Το 24^ο Διεθνές Συνέδριο στην Ψηφιακή Επεξεργασία Σημάτων (24th International Conference on Digital Signal Processing: DSP 2023) πραγματοποιήθηκε με επιτυχία από τις 11 έως τις 13 Ιουνίου 2023 στην ιδιαίτερης ομορφιάς πόλη της Ρόδου. Το συνέδριο αυτό, το οποίο 'επέστρεψε' στην Ελλάδα μετά 10 χρόνια 'περιήγησης' στην Άπω Ανατολή, διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Πατρών και το Imperial College London. Προσείλκυσε επιστήμονες, ερευνητές και επαγγελματίες από 25 χώρες του κόσμου και αποτέλεσε μια εξαιρετική ευκαιρία για τη συζήτηση σύγχρονων θεμάτων ψηφιακής επεξεργασίας σημάτων, η οποία βρίσκει εφαρμογές, ενδεικτικά, στις επικοινωνίες, την ιατρική, την έρευνα του διαστήματος, το περιβάλλον, την ενημέρωση και την ψυχαγωγία.

Παρά το γεγονός ότι πρόκειται για ένα συνέδριο με περιορισμένο αριθμό εργασιών και συμμετεχόντων, αυτό δεν μείωσε στο ελάχιστο το ενδιαφέρον και την ποιότητα των παρουσιάσεων. Σπουδαίοι ερευνητές από πανεπιστήμια και τη βιομηχανία παρουσίασαν εξαιρετικές ομιλίες και μοιράστηκαν τις τελευταίες εξελίξεις και προκλήσεις στον τομέα της ψηφιακής επεξεργασίας σημάτων. Οι ειδικές συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν επίσης αποτέλεσαν το ιδανικό μέσο για την ανάδειξη και τη συζήτηση πρωτοποριακών θεμάτων. Οι κύριοι ομιλητές του συνεδρίου ήταν οι διεθνώς αναγνωρισμένοι Fred Harris, Καθηγητής του UCSD και Δρ. Ι. Κατσαβουνίδης, ανώτερο στέλεχος της Meta (πρώην Facebook). Ο Καθηγητής Harris, γνωστός από το 1978 για τις ομώνυμες συναρτήσεις παραθύρου Blackman-Harris, αναφέρθηκε στην πρόοδο που συντελείται στην πολυφασική ανάλυση και σχεδίαση συστοιχιών φίλτρων, τα οποία χρησιμοποιούνται κατά κόρον στις σύγχρονες επικοινωνίες και σε ιατρικές συσκευές. Ο Δρ. Κατσαβουνίδης παρουσίασε τις ερευνητικές προσπάθειες στην ανάπτυξη νέων τεχνικών μέτρησης της ποιότητας του βίντεο, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη και το ενεργειακό αποτύπωμα των υπολογισμών. Τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών μετουσιώθηκαν σε αρχιτεκτονικές υψηλής τεχνολογίας, οι οποίες και επιδείχθηκαν κατά την παρουσίαση και που πολύ σύντομα θα αρχίσουν να ενσωματώνονται στα συστήματα της Meta.

Η παρουσία μελών ΔΕΠ και ερευνητών όλων των βαθμίδων από το Πανεπιστήμιο Πατρών και το Ινστιτούτο Βιομηχανικών Συστημάτων στο συνέδριο ήταν αισθητή, καταδεικνύοντας την ισχυρή ερευνητική δραστηριότητα του Ιδρύματός μας και του περιβάλλοντος ερευνητικού οικοσυστήματος. Το DSP 2023 αποτέλεσε ένα σημαντικό γεγονός για την κοινότητα της ψηφιακής επεξεργασίας σημάτων, προσφέροντας ευκαιρίες για αμοιβαία μάθηση, ανταλλαγή ιδεών και δικτύωση, προβάλλοντας, παράλληλα, το Πανεπιστήμιο Πατρών σε όλον τον κόσμο.

Οι ιστοσελίδες του συνεδρίου φιλοξενούνται στη διεύθυνση <https://2023.ic-dsp.org/>

ΤΟΤΑ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΜΑΡΙΑ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η Τότα Κοντόγεωργα, γεννήθηκε στην Πάτρα. Φοίτησε στην σχολή Σχεδιαστών (IEK Πάτρας), και μαθήτευσε στις Γραφικές Τέχνες (ΕΠΑΛ Πάτρας). Παρακολούθησε επίσης μαθήματα κεραμικής στο Εικαστικό Εργαστήριο του Δήμου Πατρέων. Δίδασκε κεραμική στο Εικαστικό Εργαστήριο του Δήμου Ρίου (2007-2011), και από το 2014 διδάσκει κεραμική στο Εικαστικό Εργαστήριο του Δήμου Πατρέων. Έχει πραγματοποιήσει ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές, σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, όπως στην Αθήνα, τη Λαμία και τον Βόλο καθώς και στην Πανελλήνια Έκθεση Κεραμικής Αμαρουσίου. Από το 2005 έως το 2013 διατηρούσε εργαστήριο κεραμικής στην Πάτρα. Το έργο της Οδίτης βρίσκεται στην ομώνυμη συλλογή του Τμήματος Διοίκησης Τουρισμού του Πανεπιστημίου Πατρών.

Σε ένα ζεστό και όμορφο χώρο κοντά στη θάλασσα, η Τότα Κοντόγεωργα έχει στήσει το εργαστήριό της και δίνει μορφή στον πηλό. Ο τρόπος με τον οποίο έχει διαμορφωθεί ο χώρος της είναι μοναδικός και αποπνέει γαλήνη και ηρεμία. Πραγματικά αποκόβεσαι από την καθημερινότητα της πόλης και ενώ είσαι μέσα στην πόλη, νομίζεις ότι απέχεις μίλια μακριά. Μέσα στο εργαστήριο ράφια με δημιουργίες της τελειωμένες ή υπό κατασκευή. Η ματιά κάθε φορά εστιάζει και σε ένα διαφορετικό κεραμικό που σε εκπλήσσει με πολλούς τρόπους. Σε όλα όμως υπάρχει αποτυπωμένη η ηρεμία και η γλυκύτητα του χαρακτήρα της. Όπως και στη συνέντευξή της:

Η ενασχόλησή σας με τον πηλό πώς ξεκίνησε;

Η επαφή με το χώμα από τα παιδικά μου χρόνια ήταν μια μοναδική διαδικασία. Όταν μάλιστα κατάφερνα να δίνω σχήμα στο βρεγμένο με νερό χώμα, τότε τα πράγματα άλλαζαν όψη. Με κυνηγούσε πάντα η ανάγκη να δώσω μορφή στο χώμα με τα χέρια μου. Έφτασε λοιπόν η ώρα που μπόρεσα να πραγματοποιήσω αυτή την ανάγκη και να μάθω την τεχνική της κεραμικής και εμπειρικά και θεωρητικά. Αν μπορεί να μαθευτεί θεωρητικά. Θυμάμαι ότι το πρώτο κεραμικό που έφτιαξα ήταν ένα κουτάκι σε σχήμα βίδας... μπουλονιού... Όταν το κοίταξα, και έμοιαζε τελειωμένο, ένοιωσα ένα είδος χαράς που δεν μπορώ να περιγράψω με λέξεις.

Από που εμπνέεστε;

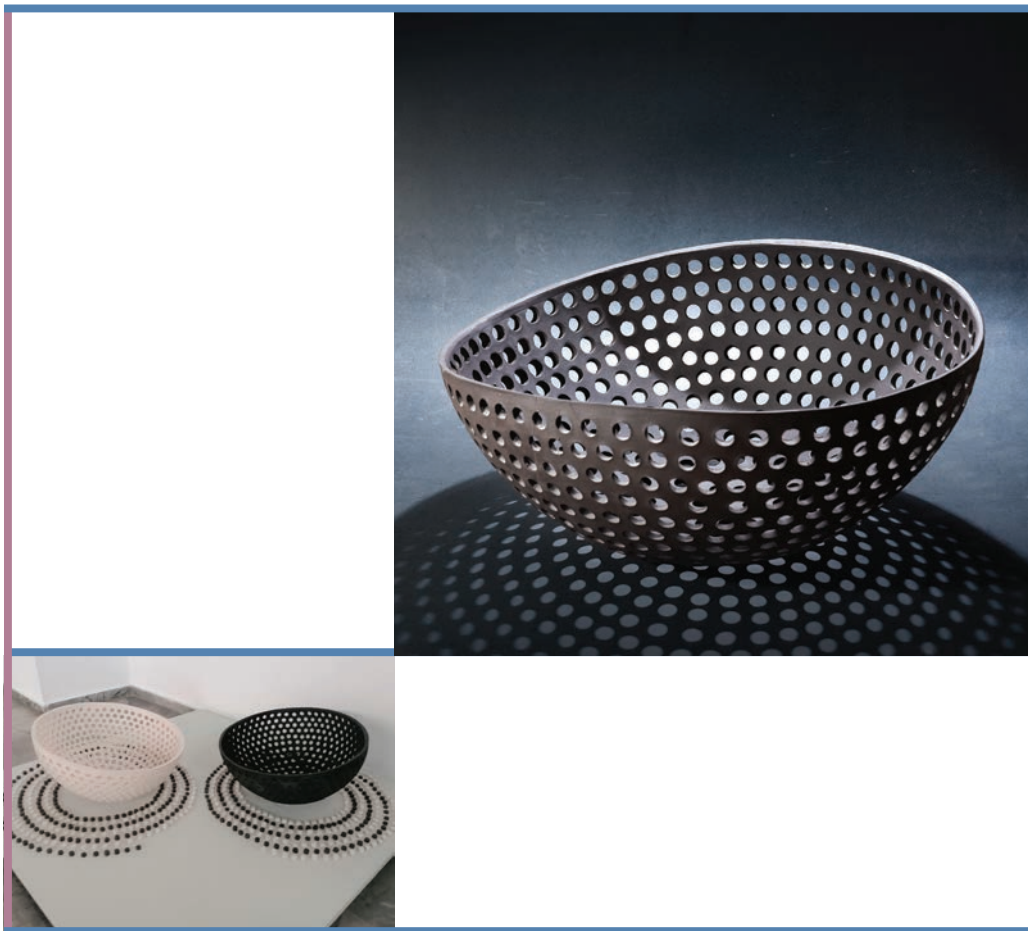
Η φύση αποτελεί την αρχική και βασική πηγή έμπνευσης. Αλλά και τα προσωπικά βιώματα οδηγούν τα χέρια στο πλάσιμο του πηλού. Παίρνουν μορφή τα συναισθήματα, οι σκέψεις και ό,τι βρίσκεται στον κόσμο της φαντασίας.

Πώς νοιώθετε όταν δημιουργείτε;

Αν μπορούσα να το δώσω με εικόνα, θα έλεγα πως ένας φύλακας άγγελος είναι εκεί δίνοντάς μου πληρότητα και ισορροπία. Τα σχήματα, οι φόρμες και τα χρώματα των κεραμικών μου αποτελούν την υλική πραγματικότητα όλων εκείνων που έχουμε μέσα μας, ζητούν διέξοδο και τελικά λύτρωση. Ταυτόχρονα όμως όταν δουλεύω με τον πηλό και τα χέρια μου δίνουν σχήματα και χρώματα, νοιώθω ή καλύτερα αναρωτιέμαι για τον τρόπο που ένοιωθαν οι παλαιότερες γενιές κάνοντας το ίδιο. Έτσι ταξιδεύω στον χρόνο, πάω πολύ παλιά και αυτό νομίζω είναι κομμάτι της ύπαρξής μου.

Στα έργα σας υπάρχει μια εναλλαγή τεχνικών και υλικών. Θα θέλατε να μας μιλήσετε για αυτό;

Δοκιμάζω τεχνικές και είδη πηλού ανάλογα με το τι θέλω να δημιουργήσω. Υπάρχουν και φορές που γίνεται παιχνίδι αυτή η διαδικασία, αλλά και φορές που τα πράγματα δεν πηγαίνουν όπως θα ήθελε κανείς. Έτσι κάποιες φορές χρησιμοποιώ πηλούς χαμηλής θερμοκρασίας και άλλες υψηλής (stone ware) και άλλες πορσελάνη. Είναι φορές που αναζητώ πηλό στη φύση, σε βουνά ή ποτάμια και με κατάλληλη επεξεργασία τον χρησιμοποιώ. Αναφορικά με τις τεχνικές ακροβατώ ανάμεσα σε raku, terra siggillata raku, horse hair, naked raku, παραδοσιακό καπνιστό καμίνι με ξύλα και άλλα. Ο πειραματισμός σε νέα πράγματα δεν σταματά ποτέ και ίσως κάποιες φορές αποτελεί και αυτός ο ίδιος πηγή έμπνευσης.

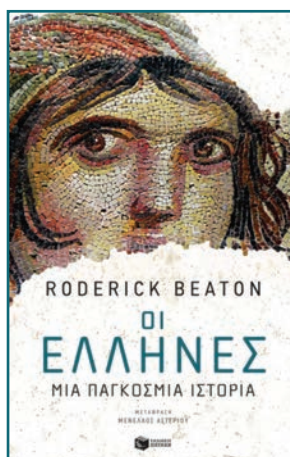

Univer City

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

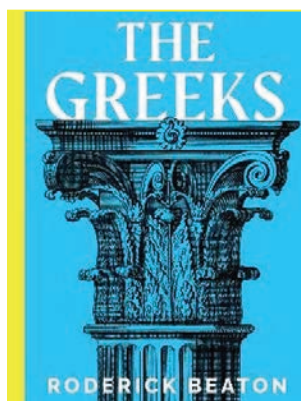
RODERICK BEATON

EMERITUS KORAE'S PROFESSOR
OF MODERN GREEK & BYZANTINE HISTORY, LANGUAGE & LITERATURE
KING'S COLLEGE LONDON

Αξιότιμε κύριε Πρύτανη, αξιότιμες και αξιότιμοι συνάδελφοι, αγαπητοί φίλες και φίλοι – πώς θα μπορούσα να φανταστώ, τότε που για πρώτη φορά ξεμπάρκα-ρα στο λιμάνι της Πάτρας, γυμνασιόπαιδο σε οικογενειακές διακοπές, ότι πάνω από μισόν αιώνα αργότερα θα βρεθώ εδώ, στο εμβληματικό κτίριο της Διοίκησης του Πανεπιστημίου Πατρών, ντυμένος με την τήβεννο του Επίτιμου Διδάκτορα, και θα ακούω τα τιμητικά λόγια των προηγούμενων ομιλητών! Οι χρονολογικές συμπτώσεις είναι συγκινητικές και για άλλους λόγους. Η πρώτη αυτή επαφή με την πόλη σας έγινε το καλοκαίρι του 1967· η Ελλάδα μόλις είχε βυθισθεί στη σκοτεινή επταετία της Χούντας. Και το Πανεπιστήμιο Πατρών, όπως θα μάθω πολλά χρόνια αργότερα, μόλις είχε αρχίσει να λειτουργεί, από το Σεπτέμβριο του 1966. Σήμερα, το πανεπιστήμιο μπορεί να θεωρηθεί ακόμα σχετικά νέο, όπως κλείνει τα εξήντα χρόνια από την ίδρυσή του, του χρόνου· εμείς οι άνθρωποι, λιγότερο.

Είναι η ώρα, εννοείται, για ευχαριστίες. Με την ευκαιρία θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου δύο ανθρώπους οι οποίοι τελευταία μου παραστάθηκαν και με υποστήριξαν με τη φιλία και την εμπιστοσύνη τους. Εννοώ τον κ. Γιάννη Στουρνάρα, διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, και την κυρία Μάχη Γεωργακοπούλου, πρόεδρο των Hellenic Female Leaders, η οποία είναι και πατρινή, και τοπική πατριώτισσα, ως το μεδούλι. Ευχαριστώ πολύ θερμά τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πατρών, κύριο Χρήστο Μπούρα, τις προέδρους και τις εκπροσώπους των δύο τμημάτων, της Φιλολογίας και της Ιστορίας-Αρχαιολογίας, που μίλησαν, και τους συναδέλφους τους που με ψήφισαν. Άλλο δείγμα εμπιστοσύνης, εκ μέρους όλων σας, είναι η επιτιμοποίηση αυτή· και σας βεβαιώνω ότι ως Επίτιμος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Πατρών θα πασχίσω πάντοτε να μην σας απογοητεύσω.

Και τώρα στο κυρίως θέμα: Η αλληλεγγύη των νεοελληνιστών και το μέλλον των νεοελληνικών σπουδών. Το 2010, διακινδύνευε το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών στο King's College του Λονδίνου. Περνούσε το πανεπιστήμιο μία από τις κατά καιρούς οικονομικές κρίσεις που είναι έμφυτες στο σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο Ηνωμένο Βασίλειο. Υπήρχε λόγος για «συρρίκνωση» -- φαινόμενο όχι άγνωστο ακόμα κι εδώ στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Μπροστά στις οικονομικές πιέσεις της στιγμής, οι αρχές του Πανεπιστημίου αποφάσισαν ότι οι νεοελληνικές σπουδές είναι πολυτέλεια. Από μέσα από το Πανεπιστήμιο, η αντίσταση ήταν μετρημένη. Όλα τα τμήματα διακινδύνευαν· τι να πούνε, να σωθεί το Νεοελληνικό; Αλλά έξω έγινε σάλος. Δε θα το περίμενε κανείς, αλλά από κάθε γωνιά της υφηλίου έφτασαν επιστολές διαμαρτυρίας – από Έλληνες, από τον απόδημο Ελληνισμό, από τους πανταχού διασκορπισμένους νεοελληνιστές του εξωτερικού, όπως και από τους νεοελληνιστές της Ελλάδας και της Κύπρου.

Ποιοι ήταν ακριβώς αυτοί που έγραψαν γράμματα δε μάθαμε ποτέ, και ούτε πρόκειται να μάθουμε. Φαντάζομαι ότι και από το δικό σας Πανεπιστήμιο έφτασαν μηνύματα. Και εισακούστηκαν. Τόσο υπήρξε το κύμα διαμαρτυρίας, και από τόσα πολλά μέρη και τόσους διάφορους φορείς, ώστε πείστηκαν επιτέλους οι πανεπιστημιακές αρχές ότι όταν μιλάμε για νεοελληνικές σπουδές δεν μιλάμε για πολυτέλεια. Έστω και λίγοι, εκεί που βρίσκονται σκορπισμένοι σε πολλά πανεπιστήμια και ιδρύματα ανά όλον τον κόσμο, οι νεοελληνιστές υπάρχουν· έχουν φωνή· και ξέρουν να δικαιολογήσουν την ύπαρξή τους. Τελικά δεν συμφέρει για ένα πανεπιστήμιο με όνομα στις ανθρωπιστικές σπουδές να αγνοήσει τον ρόλο του νεότερου Ελληνισμού στον πολιτισμό, στην ιστορία και στη πνευματική ζωή της σύγχρονης Ευρώπης.

Το πάθημα έγινε και μάθημα· το χαρακτηρίζω ως η αλληλεγγύη των νεοελληνιστών. Παρόλο αυτό, δεν σημαίνει ότι όλα είναι ρόδινα. Κι ακόμα στο δικό μου Πανεπιστήμιο, αφού γλιτώσαμε τις περικοπές που μας απείλησαν το 2010, πέντε χρόνια αργότερα, με κοινή απόφαση των δύο τμημάτων, το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών ενώθηκε με το πολύ μεγαλύτερο Τμήμα Κλασικών Σπουδών, ώστε να δημιουργήσουν ενιαίο τμήμα, όπου διδάσκονται η ελληνική γλώσσα και ο ελληνικός πολιτισμός από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Σαν αποτέλεσμα, στο King's College του Λονδίνου εφεξής, ο προπτυχιακός φοιτητής έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει ειδικά μαθήματα νεοελληνικής φιλολογίας, γλώσσας και ιστορίας μέσα στο πλαίσιο ενός πτυχίου είτε στις Κλασικές Σπουδές, είτε στη Συγκριτική Φιλολογία, είτε στην Ιστορία. Το ίδιο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, μέχρι το Μάστερς. Και χάρη στην λαμπρή υποστήριξη εκ μέρους γνωστών ελληνικών φορέων και Ελλήνων δωρητών, η Έδρα Κοραή ζει και βασιλεύει. Σημερινή κάτοχος της έδρας αυτής είναι η εξαίρετη κυρία Γκόντα Βαν Στεν, η οποία διευθύνει ένα δραστήριο διδακτορικό πρόγραμμα αφιερωμένο στις νεοελληνικές σπουδές.

Ως τώρα σας μίλησα για τη δική μου εμπειρία και για το εξωτερικό. Αλλά καιρός είναι να συγχαρώ το Πανεπιστήμιο Πατρών, το οποίο ξεκίνησε και διακρίνεται στις θετικές επιστήμες, και ιδιαίτερα στις ιατρικές, για τη σταδιακή εξέλιξή του προς την κατεύθυνση των ανθρωπιστικών σπουδών – ανάμεσα στις οποίες, εδώ στην Ελλάδα, εννοείται ότι κύριο ρόλο παίζουν οι νεοελληνικές. Αν κατάλαβα καλά, ξεκινήσατε με τη θεατρολογία, από το 1989· προστέθηκε το Τμήμα Φιλολογίας πέντε χρόνια αργότερα, το 1994· ακολούθησε το Τμήμα Φιλοσοφίας το 1999. Και μόλις το 2019 το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας – σχεδόν νεογέννητο, να σας ζήσει! Έχει ιδιαίτερη σημασία η πορεία αυτή, σε μια εποχή που σε γενική κλίμακα οι ανθρωπιστικές σπουδές λέγεται ότι φθίνουν.

Για την τεράστια συμβολή των θετικών επιστημών, και μάλιστα των ιατρικών, ούτε λόγος: δεν χωράει αμφιβολία. Τώρα που ζούμε στον ίσκιο μιας πανδημίας που μόλις πέρασε και ενός μέλλοντος που το επισκιάζουν η κλιματική αλλαγή και οι απρόβλεπτες συνέπειες την τεχνητής νοημοσύνης, κανένας δεν θα αρνηθεί τη σημασία της αντίστοιχης επιστημονικής αντιμετώπισης, και πιο πολύ ακόμα όταν πρόκειται για την εκπαίδευση των μελλοντικών γενεών.

Αλλά, όπως αποδεικνύει ακριβώς η πορεία που ανέφερα του Πανεπιστημίου Πατρών, η επιστήμη δεν σταματά εκεί. Οι γιατροί μπορούν να παρατείνουν τον όρο ζωής, αλλά ο σκοπός της ανθρώπινης ύπαρξης παραμένει έξω από τα όρια της ιατρικής επιστήμης· τα τεχνολογικά εφευρήματα μπορούν να ωφελήσουν ή να βλάψουν τη ζωή μας, αλλά η τεχνολογία καθαυτή είναι ουδέτερη· εμείς οι άνθρωποι έχουμε την ευθύνη για το πώς τη διαχειρι-

ζόμαστε – άρα πρέπει να μάθουμε. Και ούτω καθ' εξής. Όπως έγραψε ο αείμνηστος νομπελίστας του οποίου το όνομα μνημονεύεται στην αίθουσα που βρισκόμαστε, ο Οδυσσεάς Ελύτης, «ο καθείς και τα όπλα του».

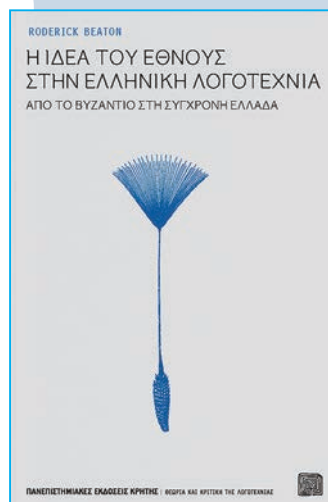
Αυτά, βέβαια, είναι γνωστά. Αλλά συγκεκριμένα όσο αφορά τις νεοελληνικές σπουδές, πώς μπορούν να τα βγάλουν πέρα; Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι πολύ διαφορετικά εδώ στην Ελλάδα απ'ό,τι στο εξωτερικό. Πέρα από τις έκδηλες διαφορές, παίζει σημαντικό ρόλο, πιστεύω, η δομή των σπουδών στα αντίστοιχα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στα ελληνικά πανεπιστήμια η διαχωριστική γραμμή βασίζεται στην επιστήμη, όχι στο αντικείμενό της. Γι' αυτό το λόγο, τμήματα Φιλολογίας από τη μια μεριά, και Ιστορίας και Αρχαιολογίας από την άλλη, ανέκαθεν βαδίζουν σε χωριστούς, έστω και παράλληλους, δρόμους. Αλλά και οι φιλόλογοι και οι ιστορικοί, ως ένα σημείο ακόμα και οι αρχαιολόγοι, έχουν ως αντικείμενο της αντίστοιχης επιστήμης ολόκληρο το φάσμα του ελληνικού πολιτισμού, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Μέσα σε κάθε τμήμα, όπως είναι αναμενόμενο, ειδικεύονται και διδάσκοντες και φοιτητές: αντίστοιχα στην αρχαιότητα, στο Βυζάντιο, ή στο νεότερο Ελληνισμό – αλλά αυτό γίνεται μέσα. Η επιστήμη είναι πανοπτική, βλέπει το σύνολο.

Αντίστοιχα, στο εξωτερικό, είναι πολύ δύσκολο να γίνει κάτι ανάλογο. Στον αγγλόφωνο κόσμο, τουλάχιστο, τον οποίο γνωρίζω καλύτερα, η βάση των νεοελληνικών σπουδών συνήθως είναι διεπιστημονική· ακραία περίπτωση ο τίτλος της έδρας Κοραή στο Λονδίνο, που αναφέρεται στη Νεοελληνική και Βυζαντινή Ιστορία, Γλώσσα και Λογοτεχνία. Απίθανο ο τάδε καθηγητής να έχει προσόντα και στην ιστορία, και στην γλωσσολογία και στη φιλολογία! Αλλά υποτίθεται ότι υπό την αιγίδα του θα διδάσκονται όλες οι επιστήμες αυτές, και μάλιστα με συγκεκριμένο αντικείμενο σπουδών τον ελληνικό κόσμο των βυζαντινών και νεότερων χρόνων. Αλλά προσέξτε τι έχει μείνει έξω: ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός. Η θέση των κλασικών σπουδών στο εξωτερικό, έστω κι αν κλονίζεται σχετικά, ιδιαίτερα στην Αμερική, είναι πατροπαράδοτη· γι' αυτό το λόγο άργησε πολύ να γίνει η συμφιλίωση των βυζαντινών και νεοελληνικών σπουδών με τις κλασικές σπουδές, όπως ήταν εξ αρχής αυτονόητη εδώ στην Ελλάδα. Αλλά, όπως δείχνει το παράδειγμα του King's College του Λονδίνου, που ανέφερα, αρχίζει να γίνεται γεγονός. Και όχι μόνο στο δικό μου Πανεπιστήμιο στο Λονδίνο.

Τώρα ας αναφερθώ σε άλλο ένα ίδρυμα που μ' ενδιαφέρει προσωπικά, επειδή οι δικές μου σπουδές ξεκίνησαν εκεί, εδώ και μισόν αιώνα, και τώρα έχω το προνόμιο να διατελώ πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Μιλώ για τη Βρετανική Σχολή Αθηνών. Πρόκειται για ένα διεπιστημονικό ερευνητικό κέντρο που λειτουργεί στην Αθήνα από τα τέλη του δέκατου-ένατου αιώνα· κατά παράδοση έγινε γνωστό στους Αθηναίους ως «Αγγλική Αρχαιολογική Σχολή», αλλά από τις αρχές του δικού μας αιώνα η επίσημη ονομασία στα ελληνικά είναι η πιστή απόδοση της αγγλικής, British School at Athens. Η μετονομασία αυτή δόθηκε σκόπιμα, ώστε να γίνει ευρύτερα αντιληπτό, εδώ στην Ελλάδα, ότι η βρετανική συμβολή στις ελληνικές σπουδές επί-τόπου δεν περιορίζονται στον παραδοσιακό χώρο της αρχαιολογίας.

Στην πραγματικότητα, οι έρευνες που γίνονται στη Βρετανική Σχολή Αθηνών, από μεταπτυχιακούς φοιτητές, μεταδιδακτορικούς ειδικούς επιστήμονες και επισκέπτες καθηγητές από διάφορα πανεπιστήμια της Μεγάλης Βρετανίας, καλύπτουν όλη τη χρονολογική έκταση από την προϊστορία μέχρι σήμερα, και περιέχουν όλους σχεδόν τους κλάδους των ανθρωπιστικών σπουδών, μαζί με τις θετικές επιστήμες, όπως εφαρμόζονται στο θέμα των αρχαιολογικών ερευνών, με βάση ένα ειδικό τεχνικό εργαστήριο. Εντάσσονται πλήρως οι έρευνες γύρω από τη νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό – δείγμα των οποίων είναι ένα ερευνητικό πρόγραμμα που αφιερώνεται στην ψηφιοποίηση, διάδοση, και επιστημονική ανάλυση αδημοσίευστων αρχείων του Φιλελληνισμού, από την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης, τα οποία φυλάγονται στη Σχολή. Το πρόγραμμα αυτό, που χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, λειτουργεί από την επετειακή χρονιά, το 2021, και θα φτάσει σε πέρας του χρόνου.

Παράλληλα, βρίσκομαι στην ευχάριστη θέση να σας φέρω την είδηση, από τη γενέτειρά μου Σκωτία, ότι μόλις προκηρύχτηκε η πρώτη από δύο μόνιμες θέσεις στις νεοελληνικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου. Πάλι πρόκειται για ένα τμήμα Κλασικών Σπουδών (με παράδοση στα αρχαία ελληνικά που ανάγεται στην περίοδο της Αναγέννησης) το οποίο σταδιακά επεκτάθηκε ώστε να συμπεριλάβει από το 2016 τις Βυζαντινές

Σπουδές και, από το 2024, σκοπεύει να προσφέρει για πρώτη φορά διδασκαλία και ερευνητικά προγράμματα και στις νεότερες ελληνικές. Πάλι η πρωτοβουλία αυτή βασίζεται στην ένταξη των νεοελληνικών σπουδών σε προγράμματα σπουδών που παραδοσιακά εστίασαν αποκλειστικά στην αρχαιότητα.

Έτσι, έστω και μέσα σε «δύσεχτα χρόνια» οι προοπτικές για τις νεοελληνικές σπουδές, και μέσα στην Ελλάδα και έξω, δεν είναι και τόσο σκοτεινές όσο λένε μερικοί. Και όπου και να γίνονται στον κόσμο, αποκλείεται να γυρίσουν στην εσωστρέφεια ή στην τάχα «ομφαλοσκοπήση» που κάποτε τις χαρακτήρισαν στο παρελθόν. Είναι αυτονόητο σήμερα ότι η επιστημονική μελέτη της λεγόμενης «ελληνικής πραγματικότητας» δεν μπορεί παρά να γίνεται σε διεθνή κλίμακα.

Και οι νεοελληνικές σπουδές του μέλλοντος δεν θα είναι μόνο διεθνείς αλλά και διεθνικές (στα αγγλικά, transnational). Τι εννοώ με αυτό; Δεν φτάνει να γίνονται σε πολλές χώρες και να απευθύνονται στους ίδιους τους απανταχού Έλληνες αλλά και στο διεθνές κοινό. Αυτό ισχύει ήδη για τις σπουδές μας (έστω και σε σχετικά μικρή κλίμακα). Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών κάθε δύο χρόνια οργανώνει ένα μεγάλο συνέδριο με συμμετοχή από όλες τις χώρες της Ευρώπης (και μέσα και έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση)· πριν από λίγες εβδομάδες έγινε το Έβδομο Ευρωπαϊκό Συνέδριο στη Βιέννη. Δεν πρόλαβα αυτή τη φορά, αλλά σε άλλα συνέδρια της Εταιρείας που παραβρέθηκα, η συμμετοχή ξεπέρασε τις τριακόσιες ανακοινώσεις. Και στην Αμερική η αντίστοιχη Modern Greek Studies Association επίσης κάθε δύο χρόνια οργανώνει συνέδριο με μεγάλη συμμετοχή – το τελευταίο έγινε στο Τορόντο του Καναδά πέρυσι τον Οκτώβρη.

Αυτά για τη διεθνή διάσταση των νεοελληνικών σπουδών. Για να γίνουν πραγματικά και διεθνικές πρέπει να πάνε πιο πέρα από την «αλληλεγγύη των νεοελληνιστών» με την οποία ξεκίνησα, ώστε να επεκταθεί το ίδιο το αντικείμενο των σπουδών. Στη φιλολογία έχουμε ήδη λαμπρά παραδείγματα μελετών που αφιερώνονται στις αμοιβαίες σχέσεις ανάμεσα στη νεοελληνική και αλλόγλωσσες γραμματείες· στην ιστορία, η πρόσφατη επέτειος του '21 προκάλεσε αρκετές καινούργιες προσεγγίσεις οι οποίες προσπάθησαν να αποδείξουν πώς ο εθνικός ξεσηκωμός των Ελλήνων μπορεί να ερμηνευτεί μέσα στο πλαίσιο της λεγόμενης «εποχής των επαναστάσεων», και πώς επηρέασε την πανευρωπαϊκή διαμόρφωση του συστήματος δημοκρατικών εθνών-κρατών, που γνωρίζουμε σήμερα. Και ούτω καθεξής: τα παραδείγματα και οι μελλοντικές δυνατότητες πολλαπλασιάζονται επ' άπειρον.

Και, όπου και να μας οδηγήσουν οι νέοι αυτοί προβληματισμοί και οι νέοι ορίζοντες, είμαι αισιόδοξος για το μέλλον των νεοελληνικών σπουδών, σε διεθνές επίπεδο, με διεθνή εμβέλεια, και με περιεχόμενο διεθνικό. Και είμαι βέβαιος, επίσης, ότι εδώ στο Πανεπιστήμιο Πατρών, σε όλα τα τμήματα, όσα ανέφερα προηγουμένως, οι σπουδές αυτές θα προκόψουν.

Το κείμενο συνιστά την αντιφώνηση του τιμώμενου κατά την αναγόρευσή του σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας στις 3.10.2023.

Το περιοδικό **Up**
σας θυμίζει ότι απευθύνεται σε
και γράφεται από
όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Περιμένουμε τη συνεργασία σας,
τις προτάσεις σας, τις παρατηρήσεις σας
στο email
newsletter@upatras.gr

«Η ΠΑΤΡΑ ΕΙΝΑΙ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ, ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΟΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ...»

ΚΕΛΛΗ ΚΟΥΣΗ

ΛΕΚΤΟΡΑΣ ΧΗΜΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ SURREY

Ονομάζομαι Κέλλη (Καλλιόπη) Κούση και είμαι Λέκτορας Χημικής Μηχανικής στο Πανεπιστήμιο του Surrey στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ηγούμαι ερευνητικής ομάδας που ασχολείται με το σχεδιασμό καταλυτικών υλικών για διεργασίες που συμβάλλουν στην δημιουργία ενός βιώσιμου κόσμου. Μέσα από τη δουλειά μου έχω στόχο απλά να βοηθήσω τον κόσμο. Και αυτή η δουλειά δίνεται τόσο πολύ σ' αυτόν το σκοπό. Από το να διδάσκεις σε νέους ανθρώπους τα πρώτα μαθήματα του πτυχίου τους και να βλέπεις να μεταμορφώνονται σε επιστήμονες και μηχανικούς, να εμπνέεις νέες και νέους ερευνητές και να βλέπεις τη σπίθα στα μάτια όταν κοιτάζουν τις πρώτες εικόνες μικροσκοπίου των επιτυχημένων υλικών τους, στο να βλέπεις εταιρείες να στηρίζουν με κάθε δυνατό τρόπο την έρευνά σου γιατί πιστεύουν σε αυτό που κάνεις και σε εσένα. Φυσικά και έχει ατέλειωτη ευθύνη, και ναι φυσικά και δουλεύω ατελείωτες ώρες. Κανείς δεν είναι τέλειος.

Δεν είμαι από την Πάτρα, γεννήθηκα και μεγάλωσα στο Αγρίνιο. Η Πάτρα όμως είναι σπίτι μου, συνέβαλε εξίσου, ίσως και περισσότερο, στο ποια είμαι σήμερα. Προσωπικά, επαγγελματικά, ψυχικά. Σχολή, φίλεις, αγάπη, καρναβάλι, και αχ αυτή η θάλασσα. Πήρα το πτυχίο μου από το τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Πατρών το 2006 και το μεταπτυχιακό μου στην Κατάλυση το 2013 από το ίδιο Τμήμα. Την ίδια χρονιά ξεκίνησα το διδακτορικό μου σε ένα κοινό πρότζεκτ με το Τμήμα Χημικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Κοινώς έζησα στην Πάτρα δέκα από τα καλύτερα χρόνια της ζωής μου.

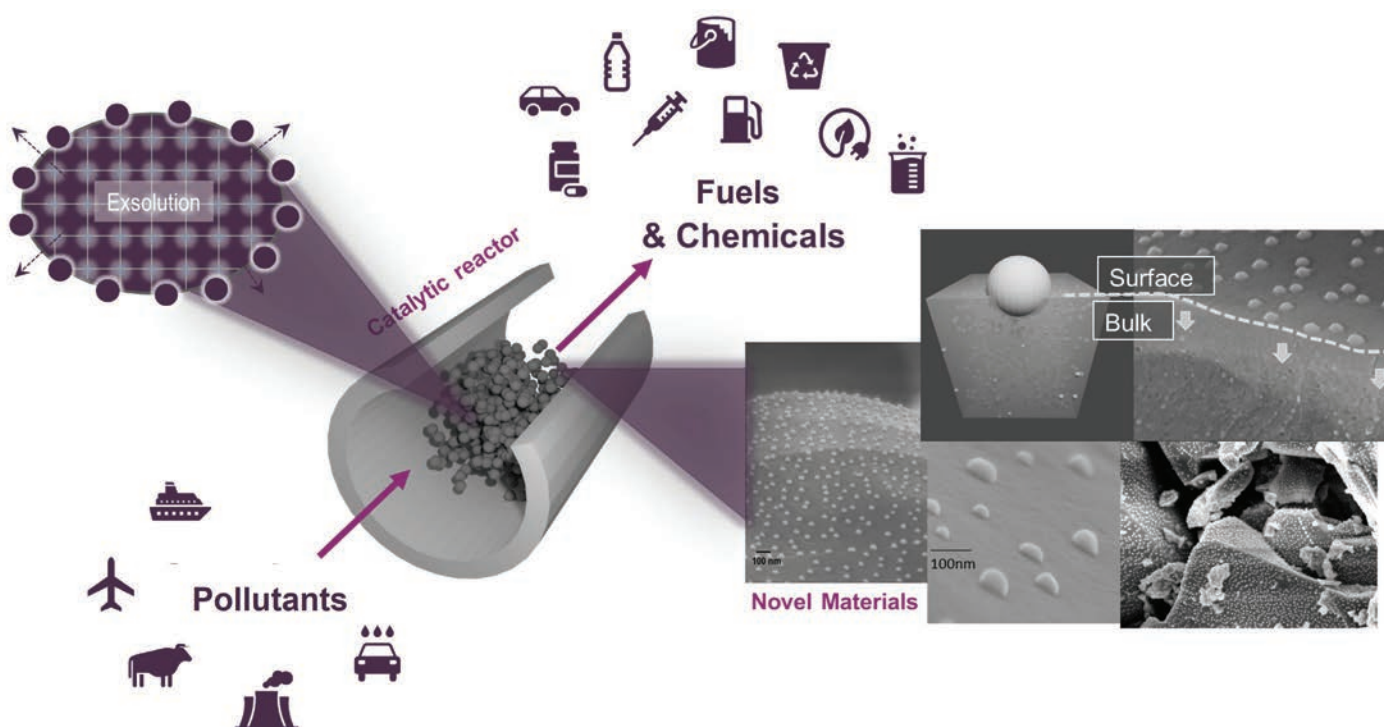
Μια από τις πιο κομβικές στιγμές της επαγγελματικής ζωής μου ήταν όταν ήρθε η στιγμή να δώσω το μάθημα της Φυσιχοημείας του κ. Ματραλή. Δούλευα παράλληλα με τις σπουδές μου και έπρεπε να μάθω το μεγαλύτερο μέρος του βιβλίου, χωρίς να παρακολουθήσω μαθήματα. Δεν θα ξεχάσω ποτέ το πόσο συγκλονισμένη ένιωσα με την τέχνη που είχε βάλει ο άνθρωπος αυτός σε ένα βιβλίο Χημείας! Τόσο, που αποφάσισα να πάρω το θάρρος να του ζητήσω μια θέση στο εργαστήριό του για το μεταπτυχιακό μου. Μου έμαθε τα πάντα και με εμπιστεύτηκε από την πρώτη στιγμή και αυτό δεν θα το ξεχάσω ποτέ. Κάθε φορά που γυρίζω μια βαλβίδα και κάθε φορά που διδάσκω στους φοιτητές μου 'τον σωστό τρόπο' να κάνεις ένα πείραμα. Έτσι λοιπόν έγινα καταλυτικός χημικός και ξεκίνησα να δουλεύω σε διεργασίες αναμόρφωσης ρύπων.

Το διδακτορικό μου το έκανα κυρίως στους χημικούς μηχανικούς. Η κ. Παπαδοπούλου και ο κ. Βερύκιος υπήρξαν κομβικοί σ' αυτό το κομμάτι της ζωής μου. Και όχι μόνο για το επιστημονικό της μέρος. Ο κ. Βερύκιος μου έδειξε, χωρίς να το θέλει θαρρώ, πώς είναι να είσαι άνθρωπος πολυπράγμων. Πάντα, κρυφά, αναρωτιόμουν πώς γίνεται κάποιος να είναι τόσο καλός στην επιστήμη αλλά και την ποίηση. Σίγουρα αυτά δεν πολύ-πάνε μαζί, σκεφτόμουν. Και έτσι δειλά – δειλά, άρχισα να γράφω. Όχι ποίηση, σαν τη δική του. Αλλά πράγματα που δεν είχαν ακριβώς σχέση με τα επιστημονικά άρθρα. Ήθελα κάπως να μπορέσω και εγώ μια μέρα να εμπνεύσω ανθρώπους, όπως αυτοί έκαναν σ' εμένα. Έγινα μέλος των νεοσύστατων τότε Greek Women in STEM, όπου σήμερα είμαι αρχισυντάκτρια, και ανάμεσα σε πολλά άλλα άρχισα να ασχολούμαι με την επικοινωνία της επιστήμης. Όταν έγραφα το πρώτο μου ποίημα στα πλαίσια αυτού δεν μπορούσα παρά να σκέφτομαι πόσο ο κ. Ματραλής και ο κ. Βερύκιος ήταν κομμάτι του, χωρίς φυσικά να το θέλουν. Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό μας:

*All of the smoke that you release
From the abysse of your insides
Promise this will help me move
But makes me slowly die
I have to evolve
To rise on top
To breathe again
Air clean
Live*

Η Πάτρα είναι σπίτι μου, και ο τόπος όπου γεννήθηκα ως επιστήμονας. Συγκινητική η σκέψη πως ό,τι πήρα από εκεί είναι τώρα κομμάτι ανθρώπων τόσων εθνικοτήτων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ – ΜΑΡΙΑ ΜΟΣΧΟΒΗ:

«...ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ...»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΤΡΑΚΑ

Η κ. Αναστασία – Μαρία Μόσχοβη είναι απόφοιτη του τμήματος Επιστήμης των Υλικών (έτος εισαγωγής 2002), κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος και Διδακτορικού τίτλου των Χημικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Το 2015 μεταπήδησε στη βιομηχανία, στον τομέα της ανακύκλωσης κρίσιμων και στρατηγικών πρώτων υλών από συσκευές τέλους κύκλου ζωής (απενεργοποιημένοι καταλύτες αυτοκινήτων, μπαταρίες και μόνιμοι μαγνήτες). Από το 2019 είναι Επικεφαλής του Τμήματος Έρευνας και Καινοτομίας, της εταιρείας ΜΟΝΟΛΙΘΟΣ ΕΠΕ, Καταλύτες και Ανακύκλωση, συμμετέχοντας σε τριάντα και πλέον ερευνητικά προγράμματα για την ανάπτυξη καινοτόμων βιώσιμων υλικών. Το 2023 τιμήθηκε με ένα από τα Ευρωπαϊκά Βραβεία Βιώσιμης Ενέργειας: το Βραβείο «Γυναίκες στην Ενέργεια» (Woman in Energy).

Με αφορμή τη βράβευση παραχώρησε στην Αγγελική Ματράκα την παρακάτω συνέντευξη:

Ως απόφοιτη του Πανεπιστημίου Πατρών ποιες στιγμές από τη διάρκεια των σπουδών σας θα ξεχωρίζατε;

Είχα τη χαρά να είμαι προπτυχιακή και μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας από το 2002 μέχρι το 2012. Τότε ολοκλήρωσα τις μεταπτυχιακές σπουδές μου στο τμήμα Χημικών Μηχανικών. Θα μπορούσα να ξεχωρίσω ως τις πλέον σημαντικές στιγμές από την ακαδημαϊκή μου πορεία τη λήψη των πτυχίων, καθώς και την καθομολόγησή μου ως διδάκτωρ. Ολοκληρώνοντας τις σπουδές μου, αισθανόμουν ότι είχα λάβει τα απαραίτητα εφόδια, ώστε να ξεκινήσω το επαγγελματικό μου ταξίδι, το οποίο από τότε είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την έρευνα.

Λάβατε το ευρωπαϊκό βραβείο “Women in Energy”. Πώς νιώθετε γι’ αυτό;

Τα Ευρωπαϊκά Βραβεία Βιώσιμης Ενέργειας απονεμήθηκαν στις 20/06/2023 και είχα την τιμή να βραβευτώ με το Βραβείο «Γυναίκες στην Ενέργεια» (Woman in Energy). Η αξία του βραβείου είναι πολύ σημαντική και για την εταιρία μας, τη ΜΟΝΟΛΙΘΟΣ Καταλύτες και Ανακύκλωση ΕΠΕ, καθώς αναγνωρίζεται η ερευνητική μας προσπάθεια για ανεξαρτητοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τρίτες χώρες στον τομέα της εισαγωγής πρώτων υλών, καθώς και την αποδέσμευση από μορφές ενέργειας που επιβαρύνουν το περιβάλλον, εγκαθιδρύοντας νέες βιώσιμες τεχνολογίες υδρογόνου. Ωστόσο, είναι μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για να ενισχύσουμε τη συμμετοχή των γυναικών στους τομείς της Ενέργειας, της Βιομηχανίας και της Εκπαίδευσης, και να αξιώσουμε ισότιμη αντιμετώπιση και ίσες ευκαιρίες, αναδεικνύοντας και το υψηλό επίπεδο μόρφωσης και κατάρτισης που προσφέρουν τα ελληνικά Πανεπιστήμια.

Ποια είναι τα μελλοντικά επαγγελματικά σας σχέδια;

Στο Τμήμα Έρευνας και Καινοτομίας της Εταιρίας ΜΟΝΟΛΙΘΟΣ ΕΠΕ εργαζόμαστε για την ανάπτυξη νέων καινοτόμων βιώσιμων τεχνολογιών για την ανακύκλωση κρίσιμων υλικών για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και το σχεδιασμό διεργασιών και υλικών, τα οποία θα συμβάλουν στην Πράσινη Μετάβαση, μειώνοντας το ενεργειακό αποτύπωμα των διεργασιών αυτών.

Τι θα συμβουλευάτε κάποιον που θα ήθελε να σπουδάσει χημικός μηχανικός σήμερα στην Ελλάδα;

Η συμβολή του Χημικού Μηχανικού στην Πράσινη Μετάβαση και την ανάπτυξη νέων καινοτόμων τεχνολογιών είναι επιτακτική ανάγκη σήμερα. Περισσότερο από κάθε άλλη φορά καλείται να συνδυάσει διαφορετικές επιστήμες και τεχνολογίες, να επικοινωνήσει αποτελέσματα με στόχο τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των διεργασιών, με γνώμονα την απόδοση.

Στη χώρα μας λειτουργούν εξαιρετικά τμήματα Χημικών Μηχανικών (Αθήνα, Πάτρα, Θεσσαλονίκη), με υψηλή κατάρτιση, στελεχωμένα με άρτια εκπαιδευμένο ακαδημαϊκό προσωπικό υψηλού κύρους, εργαστηριακό εξοπλισμό τελευταίας τεχνολογίας, δημοσιεύσεις ερευνητικών αποτελεσμάτων σε περιοδικά και εκδοτικούς οίκους υψηλού κύρους και με καταρτισμένο οδηγό σπουδών, ώστε να υπάρχει διασύνδεση και με ερευνητικά ινστιτούτα και με τη βιομηχανία. Οι απόφοιτοι των τμημάτων Χημικής Μηχανικής από την Ελλάδα θεωρούνται από τους πλέον έμπειρους και καταρτισμένους επιστήμονες που βρίσκονται στη επιφάνεια των επιστημών της Βιολογίας, της Χημείας και της Μηχανικής, τυγχάνουν άμεσης επαγγελματικής αποκατάστασης, καθώς διαθέτουν όλα τα εφόδια για την εξέλιξη της επιστήμης τους.

Ο Διαγωνισμός iGEM (International Genetically Engineered Machine) αποτελεί έναν διεθνή διαγωνισμό Συνθετικής Βιολογίας για μαθητές και φοιτητές, ο οποίος διεξάγεται ετησίως από το 2003 και διοργανώνεται από το Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (Massachusetts Institute of Technology, MIT). Η τελική φάση του διαγωνισμού, το Giant Jamboree, τα τελευταία χρόνια λαμβάνει χώρα στο Παρίσι. Στόχος του διαγωνισμού είναι η ανάδειξη καινοτόμων ιδεών για την επίλυση καθημερινών προβλημάτων, μέσω της Συνθετικής Βιολογίας με γνώμονα τους 17 Στόχους Αειφόρου Ανάπτυξης (SDGs), για τη διαμόρφωση μιας βιώσιμης κοινωνίας του μέλλοντος.

Το 2022 συμμετείχαν στον διαγωνισμό 356 διεπιστημονικές ομάδες παγκοσμίως, μεταξύ αυτών και η φοιτητική ομάδα του Πανεπιστημίου Πατρών, Patras Medicine iGEM 2022, η οποία στα πλαίσια του project «syn-PNOIA»: Redefining Lung Cancer ανέπτυξε ένα γρήγορο και αξιόπιστο διαγνωστικό τεστ για την έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου του πνεύμονα, αποσπώντας τα εξής βραβεία: 1) Best Diagnostic Project Award Undergraduate 2022, 2) Best Wiki Award Undergraduate 2022 και 3) Gold Medal.

Η Συνθετική Βιολογία είναι ένα διεπιστημονικό πεδίο της Βιολογίας και της Μηχανικής που περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τον χειρισμό βιολογικών συστημάτων, με τη χρήση του DNA και άλλων βιολογικών μορίων. Στόχος της είναι η δημιουργία καινοτόμων προϊόντων. Έτσι, συνδυάζοντας τις αρχές της Βιολογίας, της Μηχανικής, της Χημείας, της Επιστήμης των Υπολογιστών, και άλλων συναφών πεδίων, η Συνθετική Βιολογία αποσκοπεί είτε στον επανασχεδιασμό μικροοργανισμών είτε στη δημιουργία βιολογικών συστημάτων με συγκεκριμένες λειτουργίες ή χαρακτηριστικά που δεν παρουσιάζουν φυσικά. Οι συνθετικοί βιολόγοι χρησιμοποιούν μια ποικιλία τεχνικών, όπως τη Γενετική Μηχανική, τη σύνθεση DNA, την επεξεργασία γονιδιώματος και τη Μεταβολική Μηχανική, για να κατασκευάσουν τα βιολογικά αυτά συστήματα με τις επιθυμητές ιδιότητες. Αυτά τα συστήματα ενδέχεται να χαρακτηρίζονται από ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής βιοκαυσίμων, φαρμακευτικών προϊόντων, ενζύμων, χημικών ουσιών και υλικών, που αξιοποιούνται σε τομείς περιβαλλοντικής αποκατάστασης, γεωργίας αλλά και υγειονομικής περίθαλψης.

Στον κλάδο της Ιατρικής, η Συνθετική Βιολογία έχει τη δυνατότητα να φέρει την επανάσταση σε διάφορες πτυχές της υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένων της ανακάλυψης φαρμάκων, της διάγνωσης, της γονιδιακής θεραπείας, της Αναγεννητικής και Εξατομικευμένης Ιατρικής καθώς και της ανάπτυξης νέων εμβολίων.

Όσον αφορά την ανακάλυψη φαρμάκων, η Συνθετική Βιολογία επιτρέπει την παραγωγή νέων θεραπευτικών μορίων με τη χρήση μικροοργανισμών. Για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας τεχνικές επεξεργασίας του γονιδιώματος, όπως το σύστημα CRISPR-Cas9, οι επιστήμονες μπορούν να τροποποιήσουν μικροοργανισμούς, για να παράγουν σύνθετα μόρια με θεραπευτικές ιδιότητες, όπως ένζυμα, αντι σώματα και άλλες βιοδραστικές ενώσεις. Αυτό δυναμικά επιταχύνει τη διαδικασία ανακάλυψης φαρμάκων, παρέχοντας μια βιώσιμη και οικονομικά αποδοτική πηγή θεραπευτικών μορίων για ασθένειες όπως ο καρκίνος, ασθένειες του ανοσοποιητικού, μεταβολικές διαταραχές και μολυσματικές ασθένειες.

Η Συνθετική Βιολογία συμβάλλει, επίσης, στην ανάπτυξη προηγμένων διαγνωστικών εργαλείων για την ανίχνευση ασθενειών. Για παράδειγμα, μέσω αυτής μπορούν να κατασκευαστούν βιοαισθητήρες ικανοί να ανιχνεύσουν συγκεκριμένους βιοδείκτες στο σώμα του ασθενούς, που σχετίζονται με ασθένειες, όπως ο καρκίνος ή οι λοιμώδεις ασθένειες. Αυτοί οι βιοαισθητήρες παρέχουν γρήγορες και ευαίσθητες μεθόδους ανίχνευσης, με αποτέλεσμα την έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία.

Μία ακόμη εφαρμογή της αφορά στην ανάπτυξη γονιδιακών θεραπειών, οι οποίες περιλαμβάνουν την τροποποίηση των γονιδίων ενός ασθενούς που πάσχει από μια ασθένεια που προκλήθηκε από γενετικές μεταλλάξεις. Τα εργαλεία της Συνθετικής Βιολογίας, όπως οι τεχνολογίες γονιδιακής επεξεργασίας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, για να επεξεργαστούν ή για να αντικαταστήσουν με ακρίβεια τα γονίδια που προκαλούν ασθένειες με υγιή γονίδια, δίνοντας, έτσι, τη δυνατότητα θεραπείας γενετικών ασθενειών από την πηγή τους.

Ακόμη, η Συνθετική Βιολογία μπορεί να ενισχύσει την Αναγεννητική Ιατρική, η οποία αναλαμβάνει την επισκευή ή την αντικατάσταση τόσο κατεστραμμένων όσο και παθολογικών ιστών ή οργάνων. Τα κύτταρα, μέσω των εφαρμογών της, διαφοροποιούνται σε συγκεκριμένους τύπους κυττάρων, με αποτέλεσμα κατεστραμμένοι ιστοί ή όργανα να μπορούν να αναγεννηθούν. Παραδείγματος χάριν, τα βλαστοκύτταρα μπορούν να επαναπρογραμματιστούν, ώστε να διαφοροποιηθούν σε τύπους κυττάρων, όπως είναι οι νευρώνες για την επισκευή κακώσεων του νωτιαίου μυελού ή τα κύτταρα που παράγουν ινσουλίνη για τη θεραπεία του διαβήτη.

Στην Εξατομικευμένη Ιατρική, οι προτεινόμενες θεραπείες είναι προσαρμοσμένες στο μοναδικό γενετικό προφίλ του ατόμου. Με τη χρήση των τεχνικών της Συνθετικής Βιολογίας, οι κλινικοί ιατροί μπορούν, αφού συγκεντρώσουν γενετικές πληροφορίες από τους ασθενείς, να προτείνουν εξατομικευμένα θεραπευτικά σχήματα που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Αυτό οδηγεί σε πιο ακριβείς και αποτελεσματικές θεραπείες με λιγότερες ανεπιθύμητες ενέργειες.

Η Συνθετική Βιολογία εφαρμόζεται, επίσης, στην ανάπτυξη εμβολίων. Συγκεκριμένα, οι επιστήμονες μπορούν να σχεδιάσουν μικροοργανισμούς, για να παράγουν αντιγόνα ή άλλα συστατικά ενός εμβολίου, προσφέροντας μια ταχύτερη μέθοδο για την παραγωγή τους σε μεγάλη κλίμακα. Ακόμη, μπορούν να σχεδιαστούν νέες πλατφόρμες εμβολίων, όπως σωματίδια που προσομοιάζουν με ιούς ή εμβόλια RNA, τα οποία έχουν φανεί αποτελεσματικά και στις πρόσφατες προσπάθειες ανάπτυξης εμβολίων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών έναντι του COVID-19.

Φέτος, η ομάδα Patras Medicine iGEM 2023, αποτελείται από 11 μέλη, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών. Πιο συγκεκριμένα, η ομάδα συγκροτείται από φοιτητές των τμημάτων της Φαρμακευτικής, της Χημείας, της Βιολογίας και των Μηχανικών Η/Υ & Πληροφορικής. Στο πλαίσιο της συμμετοχής μας στον διαγωνισμό iGEM Competition 2023, θα προτείνουμε μία νέα θεραπευτική προσέγγιση ενάντια στον καρκίνο του παγκρέατος.

Ο καρκίνος του παγκρέατος (PC) και συγκεκριμένα το αδενοκαρκίνωμα (PDAC) είναι μια ιδιαίτερα επιθετική κακοήθεια με δυσμενή πρόγνωση. Παρά την πρόοδο των υπαρχουσών θεραπειών, το πενταετές ποσοστό επιβίωσης των ασθενών παραμένει μόλις στο 12%. Αυτό οφείλεται στο ότι οι παγκρεατικοί όγκοι, λόγω της ανατομικής τους θέσης είναι ταχέως μεταστατικοί, γεγονός που οδηγεί σε διάγνυσή τους σε προχωρημένο στάδιο. Συνεπώς, η εύρεση μιας αποτελεσματικής θεραπείας που θα αυξήσει το προσδόκιμο και την ποιότητα ζωής των ασθενών, καθίσταται επιτακτική ανάγκη για την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Η ανοσοθεραπεία στοχεύει στην ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος για την αντιμετώπιση καρκινικών όγκων. Τα τελευταία χρόνια, η θεραπεία με χιμαιρικούς αντιγονικούς υποδοχείς (Chimeric Antigen Receptor Therapy, CAR Therapy) αποτελεί μια καινοτόμο προσέγγιση στο πεδίο αντιμετώπισης των συμπαγών και υποτροπιάζουσών κακοηθειών. Χαρακτηρίζεται ως «living therapy», καθώς τα ζωντανά κύτταρα πολλαπλασιάζονται στο σώμα του ασθενούς, παρέχοντας μακροπρόθεσμη αντικαρκινική μνήμη. Τα κύτταρα CAR-NK προσφέρουν πολλές δυνατότητες στις αντικαρκινικές θεραπείες, όπως πολλαπλούς και βελτιωμένους μηχανισμούς ενεργοποίησης της κυτταροτοξικής δραστηριότητας -εξασφαλίζοντας καλύτερη εξειδίκευση- καθώς και ικανότητα στόχευσης συμπαγών όγκων. Παράλληλα, παρουσιάζουν λιγότερες ανεπιθύμητες ενέργειες στον ασθενή σε σχέση με τα κύτταρα CAR-T, που συνιστούν την επικρατέστερη προσέγγιση. Τα επαγόμενα πολυδύναμα βλαστοκύτταρα (iPSCs) θεωρούνται μια διαδεδομένη πηγή CAR-NK κυττάρων, για τη δημιουργία ενός ομοιογενούς διαφοροποιημένου πληθυσμού NK-κυττάρων, με την ικανότητα επέκτασης σε μεγάλη κλίμακα και χορήγησης σε μεγάλο αριθμό καρκινοπαθών, ως προϊόν «off-the-shelf», που θα είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμο για τον εκάστοτε ασθενή. Η προοπτική αυτή θα εξεταστεί στο πλαίσιο του project μας «Herophilus», όπου αξιοποιώντας τη Συνθετική Βιολογία, την τεχνολογία των CAR-NK κυττάρων και τα επαγόμενα πολυδύναμα βλαστοκύτταρα (iPSCs), θα αναπτυχθεί ένα καινοτόμο θεραπευτικό εργαλείο, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών.

«Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΞΕΧΑΣΕ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ» (Η, ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΖΟΥΡΓΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΨΥΧΗΣ, ΠΑΤΑΚΗΣ, 2021)

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ Π. ΧΡΥΣΑΦΗ

ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Στο δέκατο μυθιστόρημά του ο Ζουργός επιστρέφει στην ιστορική αφήγηση και, με έναν τίτλο εμπνευσμένο από τον Μάρκο Αυρήλιο, *Περί της εαυτού ψυχής*, κινείται σε έναν γοητευτικό χωροχρόνο, στη δυναστεία των Κομνηνών τον ύστερο 11ο αιώνα. Επιλέγει ένα σύνθημα για τη γραφή του τέχνασμα, αυτό της διπλής αφήγησης, όπου η αφήγηση-κιβωτός είναι δευτερεύουσα και μάλλον προσχηματική, αφήνοντας την ιστορία να εξελίσσεται στο

εκτενές εγκιβωτισμένο μέρος. Σε αυτό περιγράφεται ο βίος του νοτάριου και αντιγραφέα χειρογράφων Σταυράκιου Κλαδά, σε μια εποχή που τα σύνορα της αχανούς αυτοκρατορίας αρχίζουν να απειλούνται. Δεν είναι τυχαίο ότι η αφετηρία του μυθιστορήματος ορίζεται λίγους μήνες μετά την πανωλεθρία των Βυζαντινών στο Ματζικέρτ και η ζωή του ήρωα επηρεάζεται βιαιώς από την απώλεια του ελέγχου στις ανατολικές επαρχίες. Μετά από επίθεση ατάκτων στην αγροικία τους, ο Σταυράκιος, μικρότερος γιος της οικογένειας Κλαδά, ξεκινά ορφανός την περιπλάνηση με τα αδέρφια του. Το μικρό προσφυγόπουλο μορφώνεται, γίνεται ένας εμπνευσμένος αντιγραφέας, δημιουργεί οικογένεια, ζει ως ανώτερος υπάλληλος στο δαιδαλώδες παλάτι της Πόλης, μέχρι να καταλήξει τον βίο του σε μια κοντινή, απομονωμένη ακτή της Προποντίδας. Στις αναζητήσεις της νιότης του διαπερνά τον οριζόντιο άξονα της αυτοκρατορίας. Ξεκινώντας από τη γενέθλια γη, το Δορύλαιο, βρίσκεται στην Πόλη, διασχίζει τη Θράκη και τη Μακεδονία, φθάνει έως την παγωμένη Καστοριά, για να ξεκινήσει την επιστροφή του και πάλι προς τη Βασιλεύουσα. Μέσα από τη δική του Οδύσσεια διαβάζουμε το ψηφιδωτό του Βυζαντίου, έναν κόσμο με ζόφο αλλά και φως: οι αμπελότοποι της Θράκης, οι έριδες στη διάσημη μονή Στουδίου, το κάστρο της Ρεντίνας, η Καστοριά διαρκώς απειλούμενη από «σχισματικές» δυνάμεις της Δύσης, το εμπόριο της πολυδύναμης Θεσσαλονίκης, η πάμφτωχη και εξαντλημένη επαρχία, οι αγιογράφοι στα Σέρβια, οι αλυσές στο Κίτρος, ο πολιτισμός της γραφής και του βιβλίου στον Μεσαίωνα, η σκοτεινή ατμόσφαιρα στο παλάτι, ο ετερόκλητος στρατός, ο κόσμος των φυλών που φθίνει, σε αντίστιξη με την ανάδυση του ατόμου, του εγώ...

Οι συγγραφικές αρετές του Ζουργού επιβεβαιώνονται για μία ακόμα φορά. Η πνευματική καλλιέργεια, η αγάπη για τα βιβλία και την ιστορική έρευνα, σε συνδυασμό με τη φαντασία του, δημιουργούν εύγλωττες εικόνες-πρότυπα στη νεοελληνική μυθιστοριογραφία, η κινηματογραφική αφήγηση και ο αναπόσπαστος ρυθμός παραμένουν ισχυρά, η μεστή γλώσσα και η λεξιπλαστική του ικανότητα, παρά την ορολογία της εποχής και τα ιδιόλεκτα, ασκούν γοητεία και υπηρετούν την ατμόσφαιρα του βιβλίου χωρίς να δυσκολεύουν την ανάγνωση, ενώ η ικανότητα να δημιουργεί ήρωες παραμένει το πολυτιμότερο αγαθό του συγγραφέα. Με τον Σταυράκιο Κλαδά έχουμε μία ακόμα εμβληματική φιγούρα στα γράμματα, μία σχεδόν υπαρκτή, τρισδιάστατη προσωπικότητα,

με ευδιάκριτα ατομικά χαρακτηριστικά, όνειρα, ταλέντα, αδυναμίες και ανομολόγητες σκέψεις. Οι χαρακτήρες δίπλα στο κεντρικό πρόσωπο αλλά και οι ήρωες στο περιθώριο της αφήγησης διαμορφώνονται, επίσης, με πλαστικότητα και ψυχογραφούνται επιμελώς, δημιουργώντας μια πινακοθήκη προσωπογραφιών στο μεταίχμιο του 12ου αιώνα.

Μια δεύτερη, πιο προσεκτική ανάγνωση, όμως, του βιβλίου, πέρα από τη σαγήνη της γραφής του, μας μεταφέρει στο προηγούμενο μυθιστόρημα εποχής του Ζουργού, *Σκηνές από τον βίο του Ματίας Αλμοσίνο*, η δράση του οποίου εκτυλίσσεται στον 17ο αιώνα. Εκτός από την κοινή τεχνική της αφήγησης, την εγκιβωτισμένη διήγηση (στη μία περίπτωση ο ήρωας αφηγείται τη ζωή του σε έναν επισκέπτη, στην άλλη την καταγράφει σε ένα χειρόγραφο), μια τεχνική που χρησιμοποιήθηκε εκτενώς και στο βιβλίο του *Στη σκιά της πεταλούδας*, οι περαιτέρω συγκρίσεις είναι αναπόφευκτες. Οι ήρωες στην ίδια περίπου παιδική ηλικία ξεκινούν μια περιπλάνηση, ανέστιοι μετά από μια καταστροφή, όπου γρήγορα απομακρύνονται από τα συννοιά μέλη της φυσικής τους οικογένειας και οδηγούνται σε μια πρόωρη ενηλικίωση. Οι νεκρές μητέρες τους περίμεναν παιδί και τα αγέννητα αδέρφια επανέρχονται κατά καιρούς στο ενήλικο υποσυνείδητό τους. Στην αρχή της πορείας έρχονται σε επαφή με μοναδικές προσωπικότητες της εποχής τους, είτε του φωτός (Μ. Ψελλός) είτε του ψεύδους (ψευδοπροφήτης Σαμπετάι Σεβί), οι οποίες αναπόφευκτα θα επηρεάσουν τη ζωή τους και την εξέλιξη της πλοκής, ενώ έχουν ως συνοδοιπόρους δύο κάπως γκροτέσκα και οριακά άτομα, με τα οποία οι δρόμοι τους χωρίζουν σύντομα. «Υιοθετούνται» από μητρικές προστατευτικές φιγούρες, ως «θετές» δεύτερες μάνες, που ούτε αυτές όμως θα ζήσουν για πολύ. Συναντούν από έναν ισχυρό πάτρωνα-προστάτη που θα επηρεάσει τη διαμόρφωση του χαρακτήρα, τις σπουδές και την πορεία τους, ενώ και στα δύο μυθιστορήματα εμφανίζεται, με διαφορετική βαρύτητα, ένας «άρχοντας Μελισσηνός». Τα κοινά πραγματολογικά στοιχεία, τελικά, είναι αρκετά, σε περισσότερο ή λιγότερο σημαντικές λεπτομέρειες (λ.χ. χάνουν τις συζύγους τους πρόωρα· ο ένας νοσεί με ευλογία στην αρχή του βίου του, ο άλλος πεθαίνει με λέπρα· θέματα πίστης, όπως οι κρυπτοεβραίοι Μαρράνοι ή οι Βογόμιλοι· η παρουσία της αρχαιοελληνικής γραμματείας, των αποκαλούμενων «Ελλήνων»). Ομοιότητες, όμως, θα μπορούσαμε να ανιχνεύσουμε και σε άλλες ποιότητες των δύο βιβλίων, καθώς οι κεντρικοί ήρωες μεγαλώνουν και ωριμάζουν με παραπλήσιο τρόπο, έχοντας μεν σημαντική επιστημονική και επαγγελματική υπόσταση, αλλά κλειστοί και λιγομίλητοι χαρακτήρες, χωρίς να είναι ιδιαίτερα κοινωνικοί και επιδέξιοι, αν και ετοιμόλογοι όταν χρειάζεται. Το προσωπικό τους πεπρωμένο δείχνει να έχει την ίδια κατάληξη, καθώς τελευτούν τον κόσμο σε προχωρημένη ηλικία, μόνοι, στην ερημιά, αφηγούμενοι τον βίο τους.

Σε μια μοντέρνα ορολογία θα μπορούσαμε, ίσως, να μιλήσουμε για δύο πολυσχιδή μυθιστορήματα δρόμου (*road novels*). Οδηγούμενοι από μια ιδέα που τους συγκίνησε βαθιά (ο ένας την έλξη της επιστήμης και ο άλλος μια φράση ενός βουδιστή μοναχού στο περιθώριο ενός χειρογράφου), αρνούνται εξασφαλισμένες θέσεις και αναζητούν εμμονικά τον επόμενο προορισμό. «Μη μου γράψεις να γυρίσω στου δούκα, η ψυχή μου φλέγεται για τα καινούργια», εξομολογείται ο ιατρός Ματίας. Οι πορείες τους έχουν παρόμοιο προσανατολισμό, καθώς από την Κωνσταντινούπολη οδηγούνται δυτικά, πριν ξεκινήσουν και πάλι την αντίστροφη πορεία τους προς την Ανατολή. Ο Ματίας, καταγόμενος από τη Βασιλεία της Ελβετίας, επιχειρεί μια μεγάλη περιπλάνηση, φθάνοντας μέχρι την Αγγλία, και στη συνέχεια διασχίζει την Κεντρική Ευρώπη, τη Μολδαβία, τα Καρπάθια, την Ουκρανία, τη Μόσχα, για να καταλήξει ως μοναχός σε μια σκήτη του Αγίου Όρους. Ο νοτάριος Σταυράκιος έχει πιο κλειστούς ορίζοντες, περιορίζεται σε οικείους βαλκάνιους χώρους. Από τη Βασιλεύουσα φθάνει μέχρι την Καστοριά και επιστρέφει, αλλά παραδέχεται: «Ο παροξυσμός της φυγής είχε το πάνω χέρι σε όλα». Και οι δύο καθοδηγούνται από το ίδιο αίσθημα ελευθερίας, καθώς ο καθένας αναζητά τη δική του μυθική «Θούλη».

Οι λογοτεχνικές εμμονές του συγγραφέα είναι δεδομένες και ευδιάκριτες. Δεδομένη είναι, όμως, και η συγγραφική του εξέλιξη. Στο καινούργιο μυθιστόρημα, εκεί όπου τα γεωγραφικά όρια και οι πορείες των μεγάλων οριζόντων δείχνουν να περιορίζονται, ο Ζουργός εμφανίζεται περισσότερο λιτός και ουσιαστικός, αναλογιζόμενος για έναν κόσμο σαγηνευτικό και μυστηριώδη. Αν και μεταξύ τους παρεμβλήθηκαν δύο βιβλία με περισσότερο σύγχρονη θεματολογία, τα ιστορικά αυτά μυθιστορήματα του Ζουργού θα μπορούσαν να αποτελούν συνεχή κεφάλαια μιας σπουδής πάνω στα μεγάλα ζητήματα της ύπαρξης, την ατομική μοίρα και το πεπρωμένο, την περιπέτεια της ανθρώπινης σκέψης, τη λογιосύνη και τη νοσταλγία του Θεού... Θα μπορούσαν να διαβαστούν ως μια πραγματεία της εαυτού ψυχής!

Η ΕΜΜΗΝΟΣ ΡΗΣΗ ΜΟΥ. ΣΤΡΙΜΩΓΜΕΝΕΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ: ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΛΑΜΙΔΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΑΛΙΩΤΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

«Μπήκε ο Οκτώβριος (που γράφεται χωρίς “μ” και γι’ αυτό ελπίζω να μην αποδειχθεί μαλάκας!)»

Η Μαρία Μαλαμίδου γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κομοτηνή. Έχει πτυχίο Ανθρωπιστικών Σπουδών με ειδίκευση στον Πολιτισμό, πτυχίο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, και μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Πολιτική. Για περισσότερα από 20 χρόνια εργάστηκε ως ελεύθερη επαγγελματίας στον χώρο των γραφικών τεχνών και των εκδόσεων. Στο ευρύ κοινό συστήνεται το 2018 με το πρώτο βιβλίο της *Η έμμηνος ρήση μου*. *Στριμωγμένες αδυναμίες κοινής γυναίκας*, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κομνηνός.

Ο τίτλος του βιβλίου (*Η έμμηνος ρήση μου*. *Στριμωγμένες αδυναμίες κοινής γυναίκας*), σύμφωνα με την ίδια τη συγγραφέα, συνιστά «σήμα κατατεθέν της γυναικείας φύσης»,¹ αφού δημιουργεί λογοπαίγνιο με την έμμηνο ρύση. Επιπλέον, «το περισσότερο τμήμα [του βιβλίου] έχει να κάνει με τη γυναικεία σκέψη και ιδιοσυγκρασία».² Εντούτοις, το βιβλίο απευθύνεται προφανώς και σε ανδρικό κοινό, καθώς «υπάρχουν και κάποια κείμενα που [...] μας αφορούν όλους».³ Η γυναικεία της γραφή, συνεπώς, γίνεται μια κραυγή που θα μπορούσε να βγάλει κάθε γυναίκα απέναντι στα στερεότυπα που επικρατούν.

Πρόκειται για ένα ιδιότυπο ημερολόγιο, στο οποίο οι αφηγήσεις είναι χωρισμένες σε μήνες, αλλά πουθενά δεν συναντάμε ημερομηνία ή χρονολογία. Δεν υπάρχει συνέχεια, είναι αφηρημένες σκέψεις που προκύπτουν στην καθημερινότητα κι έτσι ο αναγνώστης μπορεί να το διαβάσει «κυκλικά» αρχίζοντας από όποιον μήνα προτιμά. Το ίδιο το βιβλίο ξεκινά με τη σύμβαση της έναρξης μιας νέας χρονιάς, δηλαδή από τον Ιανουάριο, και τελειώνει με τη σύμβαση της λήξης μιας χρονιάς, δηλαδή τον Δεκέμβριο.

Το γεγονός ότι πουθενά δεν απαντά χρονολογία (εκτός των όσων συνεπάγεται για τη σύνθεσή του, όπως δηλώνει η συγγραφέας)⁴ μας επιτρέπει να το ταυτίσουμε με το δικό μας παρόν, με τη στιγμή δηλαδή της ανάγνωσης, οποτεδήποτε αυτό συμβεί σε ιστορικό χρόνο. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, κι εφόσον πρόκειται για την καταγραφή σκέψεων που αφορούν την καθημερινότητα και όχι για την καταγραφή πεπερασμένων γεγονότων, μπορούμε να αισθανθούμε αμεσότερα συνδεδεμένοι με το περιεχόμενο του βιβλίου.

Τα ξεσπάσματα της σκέψης και της φαντασίας της, οι απορίες της, οι αγωνίες της, η ανάγκη της για μοίρασμα, είναι στοιχεία τα οποία βρίσκουν αντίκρισμα σε όλους μας. Αυτό άλλωστε δηλώνει και η λέξη «κοινή» του υπότιτλου. Η γραφή της, αμιγώς εξομολογητική και προφανώς πρωτοπρόσωπη, μας εισάγει με ευκολία στον εσωτερικό κόσμο της αφηγήτριας. Τα βασικά θέματα που την απασχολούν είναι ο έρωτας, η απογοήτευση, οι κοινωνικές απαιτήσεις και προκαταλήψεις, η μοναξιά και η μοναχικότητα, με δυο λόγια όλες οι πτυχές της σύγχρονης καθημερινής ζωής. Επομένως, οι αναγνώστες ταυτιζόμαστε με την αφηγήτρια, ή τουλάχιστον παρασυρόμαστε και γινόμαστε ο (άμεσος) αποδέκτης των λόγων της.

1. Βλ. την ενδιαφέρουσα συνέντευξή της https://www.youtube.com/watch?v=BZYXcS_506g&list=LL&index=1

2. Βλ. τη συνέντευξή της ό.π.

3. Βλ. τη συνέντευξή της ό.π.

4. Βλ. τη συνέντευξή της ό.π.

Ήδη από τον πρόλογο διακρίνεται η ποιητικότητα του ύφους της και η φιλοσοφημένη σκέψη της. Η γλώσσα της, ιδιαίτερη όπως άλλωστε γίνεται αντιληπτό από τον τίτλο, πλούσια σε μεταφορές και παιχνίδια με τις λέξεις, δημιουργεί συνειρμούς και μας «αναγκάζει» να επαναπροσδιορίσουμε τα νοήματα βλέποντας τα πράγματα (και) από μια άλλη οπτική.

Τα πρώτα λόγια της αποτελούν έναυσμα για όσους σκέφτονται να πάρουν ρίσκα και δεν το έχουν ακόμη κάνει πράξη:

Ίσως μερικές φορές δεν χρειάζεται να γράψω τίποτε. Αυτό το λευκό, φωσφορίζον χαρτί της οθόνης θα μπορούσε να πει περισσότερα από όσα, ασχτόχως ή όχι, θελήσω να γράψω εγώ.

Εξαιρετική αφορμή, όμως, αποτελεί το κενό του. Αυτό το υπέροχο, οξυγονωμένο «άδειο», εκεί όπου η σιωπή περιθάλλει θορύβους και η ελευθερία βρίσκει τον ορισμό της. Στο «άδειο», βέβαια, υπάρχει και η σιγουριά και, φυσικά, απουσιάζει ο κίνδυνος. Όμως, για ποια ανάγκη ασφάλειας να αγχωθώ πια; Μου φαίνεται εντελώς αστείο.

Άλλωστε, εμείς, «οι τύποι του αλλού» στους οποίους ανήκω, αποποιούμαστε τα «σίγουρα»...

Θα το κάνω, θα γράψω...

Ενώ παρακάτω την ακούμε να μας φωνάζει:

Ήθελα μια ευκαιρία, δεν ήξερα γιατί, αλλά ήξερα ότι, αν βρισκόταν μια ευκαιρία, θα την αναγνώριζα και θα προχωρούσα. Πάλι, όμως, όπως και τότε, το συμπέρασμα είναι πως ευκαιρίες δεν υπάρχουν, Χρειάζεται μόνη να τις δημιουργήσω, να τις γεννήσω και ύστερα να τις μεγαλώσω και ίσως τις καμαρώσω.

Άλλοτε μας κλείνει το μάτι για τις χαρμολύπες της ζωής λέγοντάς μας πως «δυστυχώς, χωρίς αρρώστια δεν έχει η γιατρεία θέση και χωρίς σκοτάδι κανένα φως δεν κάνει τη διαφορά». Έτσι αποφασίζει να διαλέξει την όμορφη πλευρά της ζωής και μας το ανακοινώνει:

Είμαι χαρούμενη ή, καλύτερα, είμαι ευχαριστημένη, όπως λέει και η Λένα. Να μια καινούρια λέξη που έχω παθιαστεί μαζί της! Μου κάνει τόσο καλό! Χθες στο τηλέφωνο της είπα πως την υιοθετώ άμεσα, ναι, θα λέω κάθε μέρα πως είμαι ευχαριστημένη. Έχω, άλλωστε, τόσους λόγους να ντοπάρω τον εαυτό μου μ' αυτήν την όμορφη αντάρκεια.

Και λίγο αργότερα:

Κάθομαι ήσυχη. Ο καφές μου έχει κρυώσει και η ευτυχία μου μοιάζει συνθετική. Δεν μου προέκυψε, ούτε τη βρήκα τυχαία. Την έφτιαξα μόνη μου με ό,τι μου βρισκόταν πρόχειρο. Την ήθελα από άλλα υλικά, πιο γνήσια, αλλά και τι μ' αυτό! Τουλάχιστον, είναι μια ευτυχία, ας είναι συνθετική.

Αλλού δηλώνει αγέρωχα:

Απολαμβάνω τη μοναχικότητα, αρνούμαι όμως τη μοναξιά. Το μοιρασμένο οξυγόνο είναι καλύτερο από το κλινικό και το σίγουρο. [...] Δεν είμαι, όμως, διατεθειμένη να χάσω πάλι. Να δώσω ναι, να χάσω όχι.

Κλείνοντας, θεωρώ πως το βιβλίο της αποτελεί τουλάχιστον μια πολύ καλή παρέα που μπορούμε να δώσουμε στον εαυτό μας, και σίγουρα δεν έχουμε να χάσουμε τίποτα διαβάζοντάς το. Αντιθέτως, θα είμαστε διπλά κερδισμένοι, αφενός περνώντας τον χρόνο μας ευχάριστα και δημιουργικά, αφετέρου παίρνοντας τροφή για σκέψη κι εναύσματα για επαναπροσδιορισμό του δικού μας lifestyle.

Να τη λες τη λέξη, δεν χρειάζεται ούτε να τη μασάς ούτε να τη δαγκώνεις. Δώσε της σάλιο και φωνή, αγάπα την, ξεστόμισέ την, μην την καταπίνεις! Τι να την κάνεις τη λέξη στο στομάχι σου, πάντα αχώνευτη θα κάθεται εκεί. Να τη λες τη λέξη, να μου δίνεις το «ακριβώς». Το «περίπου» με παιδεύει...

ΤΟ ΑΓΟΡΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΗΞΕΡΕ ΤΙ ΘΑ ΠΕΙ ΦΟΒΟΣ: Η ΚΟΡΕΑΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΟ KOREAN WAVE ΚΑΙ Η POP ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΡΑΝΤΩΝΗ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το Korean wave (Hallyu) ή αλλιώς το «Κορεάτικο κύμα» είναι η προσπάθεια της Νότιας Κορέας να γίνει εξαγωγός pop κουλτούρας στις μεγάλες δημιουργικές βιομηχανίες, από τη μουσική (K-pop) μέχρι τον κινηματογράφο (π.χ. Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας και Σκηνοθεσίας 2019: «Παράσιτα»), την τηλεόραση (π.χ. «Παιχνίδι του Καλαμαριού»), αλλά ακόμα και τα webtoons (ψηφιακά κόμικς που διαβάζονται σε smartphone και υπολογιστές με εκατομμύρια αναγνώστες, μια κορεάτικη καινοτομία). Μέσα στο κλίμα αυτό η κορεάτικη λογοτεχνία άνθισε εξαιτίας της φρέσκιας και προσιτής γραφής της, με θέματα αντλημένα από τις δυσκολίες της καθημερινότητας αλλά και από τα αθεράπευτα κοινωνικά ζητήματα της ασιατικής κουλτούρας όπως τις διακρίσεις, τις οικονομικές ανισότητες και την θέση των γυναικών στο κοινωνικό σύνολο. Το αναγνωστικό κοινό τα τελευταία χρόνια έχει διευρυνθεί τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων. Αιτία πιθανόν είναι η επιρροή του κορεάτικου κύματος μέσω των κοινωνικών δικτύων και των μουσικών τάσεων. Το βιβλίο της Won-pyung Sohn, *Το αγόρι που δεν ήξερε τι θα πει φόβος*, είναι ιδιαίτερα γνωστό σε όσους ασχολούνται με τα παραπάνω.

Τους τελευταίους μήνες δημιουργήθηκε ένας διάλογος ανάμεσα στις τέχνες της μουσικής, της λογοτεχνίας και του κινηματογράφου εξαιτίας του βιβλίου. Ενδεικτικά παραδείγματα είναι μια νεανική τηλεοπτική σειρά Αμερικανικής παραγωγής¹ και η δημιουργία ενός μουσικού άλμπουμ με κεντρικό θέμα τον πρωταγωνιστή, από έναν Κορεάτη καλλιτέχνη². Στο βιβλίο παρακολουθούμε τον Yunjae³ (Γιάντζε), ο οποίος γεννήθηκε με αλεξιθυμία, μια εγκεφαλική δυσλειτουργία που τον εμποδίζει να αισθανθεί χαρά, θυμό ή φόβο⁴. Ένας αντλήρωας που δεν διαθέτει συμβατικές ηρωικές ιδιότητες όπως θάρρος και ηθική. Αντιθέτως, είναι σκληρός, παγερός και παρυσιάζει την πραγματικότητα ωμά, με φωτογραφικές λεπτομέρειες, ακόμη και στις απεχθείς καταστάσεις που βιώνει. Ζει με τη μητέρα και τη γιαγιά του που τον αγαπούν, αλλά θέλουν να του «διδάξουν» τα συναισθήματα που δε μπορεί να νιώσει. Η εμμονή αυτή ξεκίνησε από τους γιατρούς που τους είχαν ενημερώσει πως η ικανότητα των νευρώνων να παράγουν φόβο και άγχος μπορεί να αυξηθεί μέσω εξάσκησης. Το παιδί δυσκολεύεται να αναγνωρίσει και να εκφράσει με λόγια τα συναισθήματά του, που σημαίνει ότι δεν μπορεί να κατανοήσει και τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων, με αποτέλεσμα όλες οι διαπροσωπικές του σχέσεις να διαταράσσονται.

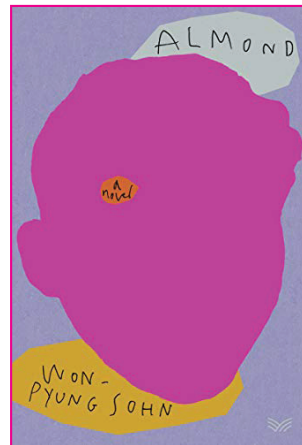
1. Δείτε την σειρά εδώ: <https://www.imdb.com/title/tt14490706/>.

2. Δείτε το άλμπουμ εδώ: <https://www.youtube.com/watch?v=evnkG7wDmjQ>.

3. Χρησιμοποιώ κυρίως τα ονόματα της αγγλικής μετάφρασης. Είναι μεταγραμμένα από το κορεάτικο αλφάβητο (Χαγκούλ) σε λατινικό. (Romanization of Korean, η πρακτική χρήσης αγγλικών γραμμάτων για την αναπαράσταση μη αγγλικών γραμμάτων και ήχων).

4. Η λέξη προέρχεται από το αρχαίο ρήμα «αλέξω» (απομακρύνω, απωθώ, προστατεύομαι) και τον «θυμό» που σημαίνει το συναίσθημα, δηλαδή ότι απωθώ το συναίσθημα. Τον όρο αυτό χρησιμοποίησε για πρώτη φορά ο ψυχίατρος Πέτρος Συφναίος το 1973 για να μπορέσει να περιγράψει την κατάσταση που παρουσίαζαν πολλοί ασθενείς του με ψυχοσωματικά προβλήματα. Βλ. Oxford Dictionaries. <https://web.archive.org/web/20161011225303/https://en.oxforddictionaries.com/definition/us/alexithymic>.

Το βιβλίο στα αγγλικά κυκλοφορεί με τον τίτλο *Almond: A novel*. Είναι μια μεταφορά για την αμυγδαλή, όργανο το οποίο είναι σε σχήμα αμυγδάλου στον εγκέφαλο και έχει συσχετιστεί με τα συναισθήματα, ειδικά με τον φόβο και τις αντιδράσεις σε αυτά. Η μητέρα του πρωταγωνιστή, θέλοντας ο γιός της να θεραπευτεί, του έδινε κάθε μέρα να φάει αμύγδαλα με την λανθασμένη ιδέα πως θα «μεγαλώσει η αμυγδαλή του». Όλα αλλάζουν, όταν στην ηλικία των δεκαέξι του χρόνων γίνεται μάρτυρας ενός εγκλήματος. Βλέπει να μαχαιρώνεται και να πεθαίνει η γιαγιά του και να τραυματίζεται η μητέρα του η οποία καταλήγει σε κώμα. Γίνεται θύμα εκφοβισμού και αναγκάζεται να ζήσει μόνος του. Την ίδια περίοδο ο Yunjae θα βρεθεί στην ίδια τάξη με τον Gon (Γκον), έναν παραβατικό έφηβο. Τα αγόρια έχοντας μια βίαιη σχέση καταλήγουν σε μια παράξενη φιλία. Ο Yunjae μπορεί να αναγνωρίσει την αγάπη αλλά δεν μπορεί να τη νιώσει, ενώ ο Gon ψάχνει να νιώσει ότι τον αγαπούν αλλά δεν μπορεί να βρει αυτή την αγάπη ούτε μέσα από τη μητέρα που δεν πρόλαβε να γνωρίσει, ούτε μέσω του πατέρα που η σχέση τους είναι τραγική. Όταν η ζωή του Gon βρίσκεται ξαφνικά σε κίνδυνο, ο Yunjae καταλήγει να συμπεριφερθεί διαφορετικά από το αναμενόμενο.

Το μυθιστόρημα έχει κεντρικό θέμα την κοινωνική κριτική, την ψυχική υγεία και τις ηθικές αξίες. Εκείνο που ξεχωρίζει, πέραν των αναλυτικών λεπτομερειών των συμβάντων, είναι ο νεανικός λόγος και η γρήγορη ροή του από την συγγραφέα. Από την ανάγνωση του βιβλίου μπορεί να προκύψουν τα εξής ερωτήματα: Πώς ένα παιδί γίνεται παραβατικό; Τι μπορεί να συμβαίνει όταν ένας άνθρωπος δε νιώθει συναισθήματα; Ποιες οι προσδοκίες και ποιες οι συμπεριφορές απέναντι του από την κοινωνία; Το συγκεκριμένο βιβλίο είναι μια ιστορία πορείας προς την ενηλικίωση δυο αγοριών που καταφέρνουν να μας δείξουν πόσο δύσκολο είναι να κατανοούμε τα συναισθήματα των άλλων, και να έχουμε ενσυναίσθηση⁵. Μέσω της πλοκής επισημαίνεται η ανάγκη ύπαρξης της αγάπης,⁶ γενικά στη ζωή των ανθρώπων και ειδικά των παιδιών με ιδιαιτερότητες που στιγματίζονται ως «προβληματικά» και απομονώνονται. Κλειδί για την κατανόηση ενός εφήβου είναι το περιβάλλον που έχει ανατραφεί. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως οι περισσότεροι νέοι γεννιούνται σε μια αγνή κατάσταση τύπου *tabula rasa*, ενώ άλλοι μεγάλωσαν με δυσκολίες, γεγονός που τους οδήγησε σε παραβατικές συμπεριφορές. Όμως, έχουμε ευθύνη να τους ακούμε, να τους αγκαλιάσουμε και να αποδεχόμαστε τα συναισθήματά τους. Τέλος, ολοκληρώνοντας την ανάγνωση του, μας «μένει» ένα στοιχειώδες συμπέρασμα: η ειλικρίνεια και ο χρόνος μπορεί να αλλάξουν κάποιον προς το καλύτερο με έναν τρόπο που δεν είναι πιεστικός.

Αξίζει να διαβάσει κανείς αυτό το βιβλίο, αλλά και να ρίξει μια ματιά σε περισσότερα έργα της κορεάτικης λογοτεχνίας, η οποία αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς έχοντας εκατομμύρια θαυμαστές.⁷

«Αυτή η ιστορία μιλά, εν ολίγοις, για ένα τέρας που συναντά ένα άλλο τέρας.

Ένα από τα τέρατα είμαι εγώ».⁸

WON-PYUNG SOHN, ΤΟ ΑΓΟΡΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΗΞΕΡΕ ΤΙ ΘΑ ΠΕΙ ΦΟΒΟΣ, ΙΒΙΣΚΟΣ, ΑΘΗΝΑ, 2023.

5. Μυθιστόρημα διάπλασης ή μαθητείας, δηλαδή έχει θέμα την διαμόρφωση του χαρακτήρα του πρωταγωνιστή, καθώς μέσα από διάφορες εμπειρίες περνά από την παιδική ηλικία στην ωριμότητα και συνειδητοποιεί την ταυτότητά του. Βλ. Μ.Η. Abrams, Λεξικό λογοτεχνικών όρων, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2005, σελ. 291.

6. «Ο Γκον με δίδαξε για την αμαρτία, τον πόνο και τα βάσανα, ενώ η Ντόρα με δίδαξε για τα όνειρα, τον άνεμο και το άρωμα των λουλουδιών.»

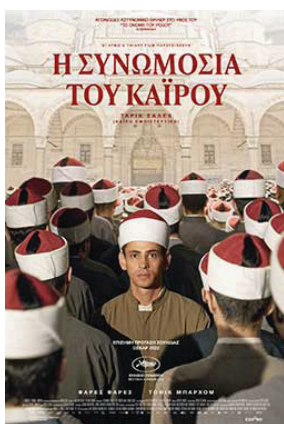
7. Μερικές βιβλίο-προτάσεις ακόμη: *Η χορτοφάγος* της Han Kang, *Γεννημένη το 1982* της Cho Nam-joo, *Πατρίνη* της Min Jeon Li, *Οι κερασιές που ήθελαν να ανθίσουν* της Sun-mi Hwang, *Η κόρη μου* της Hye-jin Kim.

8. Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του βιβλίου.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΪΡΟΥ: ΒΡΑΒΕΙΟ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΣΤΙΣ ΚΑΝΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΤΑΡΙΚ ΣΑΛΕΧ

ΧΑΡΑ ΛΑΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Η νέα κινηματογραφική παραγωγή του αιγυπτιακής καταγωγής Σουηδού Ταρίκ Σάλεχ βραβεύτηκε για το σενάριό της στο φεστιβάλ των Καννών. Ο σκηνοθέτης, διατηρώντας τη φόρμα της προηγούμενης ταινίας του, *Κάιρο Εμπιστευτικό* (2017), αφηγείται τη ζωή του Άνταμ (Tawfeek Barhom), γιου ενός φτωχού ψαρά, που με παρότρυνση του Ιμάμη του χωριού του, φεύγει για σπουδές στο Πανεπιστήμιο Αλ-Αζάρ, πνευματικό κέντρο του σουνιτικού Ισλάμ. Εκεί ο Άνταμ γίνεται μάρτυρας της δολοφονίας ενός συμφοιτητή του, εναρκτήρια πράξη για τη δική του περιπέτεια και μετά τον αναπάντεχο θάνατο του Μεγάλου Ιμάμη βρίσκεται στο επίκεντρο μιας περιεργής πολιτικής και θρησκευτικής διαμάχης.

Στο νέο του πολιτικό θρίλερ ο Σάλεχ τοποθετεί τον πρωταγωνιστή του στο κέντρο ενός αδιάστατου παιχνιδιού εξουσίας, για να αναδείξει την υποκρισία της πολιτικής και θρησκευτικής ελίτ της Αιγύπτου. Στον αντίποδα του χρηστού και αθώου μουσουλμάνου Άνταμ, βρίσκεται ο Ιμπραήμ (Fares Fares), ένας αντιήρωας που ενσαρκώνει τον ρόλο του πράκτορα των μυστικών υπηρεσιών για την εξιχνίαση της δολοφονίας. Η πλοκή φέρει χαρακτηριστικά ενός νουάρ φιλμ με τους ήρωες να αγγίζουν – ή και να ξεπερνούν – τα όρια της ηθικής και πνευματικής αποτελμάτωσης. Σε αυτό το ναρκοπέδιο των εξελίξεων ο Άνταμ προσπαθεί να παραμείνει σώος και αβλαβής, με μοναδική του επιθυμία να επιστρέψει πίσω στην οικογένειά του. Πώς, όμως, να απεμπλακείς, όταν διακυβεύεται το μέλλον ενός ολόκληρου λαού;

Ο σκηνοθέτης, που δεν είχε κανένα σκοπό να θίξει τη μουσουλμανική θρησκεία (αν και αποκηρυγμένος από το αιγυπτιακό κράτος από το 2017), δημιουργεί μια ταινία πυκνή, γεμάτη ανατροπές και αγωνία, σεβόμενος απόλυτα τη θρησκεία του Ισλάμ, ακόμα και με τη χρήση της κινηματογραφικής γλώσσας. Ο ίδιος αναφέρει ότι το πρωτογενές υλικό προέρχεται από το μυθιστόρημα του Ουμπέρτο Έκο, *Το όνομα του ρόδου* σε συνδυασμό με τις αφηγήσεις του παππού του που καταγόταν από ένα μικρό χωριό στο Δέλτα του Νείλου. Η ταινία, που αποτέλεσε την επίσημη πρόταση της Σουηδίας για τα φετινά Όσκαρ, είναι μια αριστοτεχνική ιστορία ενηλικίωσης για τον αρχικά άβουλο και φοβισμένο Άνταμ.

ΜΟΥΣΙΚΗ

THERE'S NO OTHER WAY: ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ 90'S

MATINA ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Σχεδόν τρεις δεκαετίες μετά το μακρινό 1997 και «το τέλος της Britpop», η δυναμική επιστροφή της ανεξάρτητης βρετανικής σκηνής μοιάζει αναμφισβήτητο γεγονός, όπως νομιμοποιήθηκε το περασμένο καλοκαίρι με τη συναυλιακή επανένωση δύο εκ των θεμελιωδών σχημάτων της δεκαετίας του 1990, των Blur και των Pulp. Αυτό το αίσθημα/αίτημα επανεκκίνησης, επανένωσης και συνάντησης, απαγκιστρωμένο από σημεία εθνικής (βρετανικής) ταυτότητας, αποτυπώνεται έντονα στην κυκλοφορία καινούργιων albums και singles από συγκροτήματα που επανεμφανίζονται στο μουσικό προσκήνιο ύστερα από χρόνια. Πιο συγκεκριμένα:

Οι Blur τον Ιούλιο του 2023 κυκλοφορούν τον 8° δίσκο της καριέρας τους *The Ballad of Darren*, που συνοδεύεται από τις ενώ οι Suede έχουν, ήδη, προηγηθεί, το 2022, με το *Autofiction*.

Το ήμισυ των Oasis, οι Noel Gallagher's High Flying Birds κυκλοφορούν τον δίσκο *Council Skies*, στο πρώτο single του οποίου «Pretty Boy» συμμετέχει ο Johnny Marr των θρυλικών Smiths. Κι αυτός με τη σειρά του έχει κυκλοφορήσει το single «Somewhere» από τον επερχόμενο δίσκο του.

Το single «Kissing California» αποτελεί προάγγελο του album *A Matter of Time* των Shed Seven από το York που θα κυκλοφορήσει τον Ιανουάριο του 2024 και το οποίο θα συμπεριλαμβάνει συμμετοχές του Pete Doherty των Libertines και της Rowetta των Happy Mondays.

Δύο singles έχουμε ακούσει («Cluster» και) από την πρώτη σόλο και πολυαναμενόμενη δισκογραφική δουλειά για την Emma Anderson, ιδρυτικό μέλος των shoegazers Lush, με τίτλο *Pearlies*.

Δυναμικοί δισκογραφικά παραμένουν και οι Σκωτσέζοι Teenage Fanclub, οι οποίοι τον Σεπτέμβριο του 2023 κυκλοφόρησαν τον 12ο δίσκο τους με τίτλο *Nothing Lasts Forever*.

Last but not least, οι αιθέριοι Slowdive από το Reading επέστρεψαν με τον 5ο δίσκο τους *Everything is Alive*.

σημειώματάριο

Στη φωτογραφία εικονίζεται, προπολεμικά, η πλατεία Τριών Ναυάρχων.¹ Ο δρόμος με τις νεραντζιές της γέμισε με πολλές μυρωδιές και μνήμες τις αφηγήσεις του Κοσμά Πολίτη, που εγκαταστάθηκε στην Πάτρα το 1934. Το πιο γνωστό μυθιστόρημα του συγγραφέα, η *Εροίκα*, εκδόθηκε σε συνέχειες, στο περιοδικό *Τα Νέα Γράμματα*, από τον Ιανουάριο έως το Δεκέμβριο του 1937. Εκδόθηκε, επίσης, αυτοτελώς το 1938 από τον εκδοτικό οίκο Γκοβόστη. Την εποχή εκείνη, ο Κοσμάς Πολίτης υπηρετούσε ως διευθυντής του υποκαταστήματος της Ιονικής Τράπεζας στην Πάτρα. Η κριτική της *Εροίκα*, που αναδημοσιεύουμε², προέρχεται από το περιοδικό *Αχαϊκά* (1^η Ιουλίου 1938), με την κρυπτονυμική υπογραφή «Ζ». Είναι ένα μικρό αλλά ενδιαφέρον τεκμήριο για τις τοπικές δεκτικότητες που είχε η πρόσληψη της μοντερνιστικής πεζογραφίας, λίγο πριν ακουστούν οι σειρήνες του πολέμου στην belle époque της αχαϊκής πρωτεύουσας:

«Τον περασμένο μήνα εκυκλοφόρησε το νέο αυτό βιβλίο του γνωστού συγγραφέα του *Λεμονοδάσους* και της *Εκάτης*. Για τον κ. Κοσμά Πολίτη έχουν γραφεί πολλά ευνοϊκά από την επίσημη, ας την ειπούμε, αθηναϊκή κριτική και μερικοί έφτασαν ως το σημείο να τον τοποθετούν στην κορυφή του στερεώματος των συγχρόνων Ελλήνων πεζογράφων. Φυσικά υπάρχουνε κ' οι αντίθετες απόψεις. Αλλά, για να θυμηθούμε το ξένο ρητό, όταν οι κριτικοί διαφωνούν, ο τεχνίτης βρίσκεται εν τάξει με τον εαυτό του. Το νέο του βιβλίο, που γράφτηκε κιόλας κάτω από τον πατρινό ουρανό, (να, που δε φταίει το κλίμα για την πνευματική κακομοιριά μας, όπως ισχυρίζονται πολλοί,) είναι πολύ ενδιαφέρον αν και έχει την ιδιότητα, δεν λέμε μειονέκτημα ή πλεονέκτημα, να μην διαβάζεται χωρίς κάποιον κόπο. Ζητάει μια προσπάθεια από τον αναγνώστη. Ίσως αυτό να είναι χαρακτηριστικό της μοντέρνας τέχνης και ο κ. Κ.Π. είναι γνήσιος και ομολογημένος οπαδός της».

1. ΠΗΓΗ: <https://www.thebest.gr/article/318794->
2. Ασπασία Γκιόκα, «Η *Eroika* του Κοσμά Πολίτη και η προπολεμική Πάτρα», *Μικροφιλολογικά* 36 (2014) 33-37.

